

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 23—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934-1938
Trib. Timișoara.
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Csáky beszéde

nyet a magyar külügyi költségvetés tárgya-
alkalmával tartott a parlamentben, kom-
mentároka adott okot a romániai sajtóban is.
mánya irányában kezdeményező lépéseket tet-
k a helyzet tisztázása érdekében, — mondott
őbbek között Csáky István gróf magyar kül-
miniszter. Romániától függ — folytatta fej-
etéseit — hajlandó-e együttműködni egy új
g teremtése érdekében a Duna-medencében.
Magyarország részéről attól a feltételtől
g, hogy Románia milyen bánásmódban része-
a magyar nemzetkisebbséget, mely körül-
mnyel szemben Magyarország nem maradhat
stőmbős.

A fővárosi lapok részletesen közölték a ma-
gar külügyminiszter beszédét és ahhoz kom-
mentárokat is fűztek. Így a Románia című lap
atkozik a beszéddel kapcsolatban a Magyar
pközösség képviselőinek a parlamentben és
s gyűléseken mondott beszédeire. Ezekben a
szólalásokban elismerték a jelenlegi kormány-
t kisebbségi politikájának helyességét és meg-
apitották azt a megértést, mely ennek a poli-
tikának tudatos megnyilvánulása volt. Hivat-
zik Bartha Ignác legutóbbi kolozsvári beszé-
re, amelyet Argetoianu miniszterelnök ottani
rtőzködése alkalmával mondott és amelyből
világott, hogy a kormány nem akar külön-
sget tenni az állam többségi és kisebbségi poli-
rai között. A Timpul című lap, melynek kap-
olatai a külügyminiszterhez közismertek,
intén hivatkozik a magyarság hivatalos kép-
selőinek különböző nyilatkozataira. Megállá-
tja, hogy a romániai magyarság széleskörű
gokhoz jutott és az állapotok megítélésére az
télő kisebbségek tényleges vezetői sokkal ille-
kesebbek, mint Csáky István gróf külügyi-
iszter. A lap úgy tudja, hogy Gafencu Grigore
ülügyminiszter a parlament legközelebbi ülésén
mertetni fogja a román kormány álláspontját
sáky fejtegetéseivel szemben.

Tény, hogy a politikai pártok felszámolása
ta az ország politikai életében az azelőtti kaot-
ikus állapotok helyett nyugalom uralkodik és
z összes nemzetkisebbségek a Nemzeti Ujjászü-
etés Arcvonalában fejtenek ki tevékenységet.
Ezenkívül megalakult a többi nemzetkisebbségek
szervezetei mellett a Romániai Magyar Népkö-
zösség is, amelynek működését a kormány Bán-
ffy Miklós gróf elnöksége alatt engedélyezte. Ez
hivatott a magyarságot a hatóságokkal szemben
kpviselni és érdekeit gazdasági, kulturális és
társadalmi téren szolgálni. A kormány egyes
tagjai elhangzott beszédekben megértő magá-
tartást hirdettek a nemzetkisebbségek irányában
és az azóta szervezett nemzetkisebbségi minisz-
tériumban a magyarság képviselői meghallga-
tásra is találtnak. A nemzetkisebbségi statutum
szintén hozzájárul a nemzetkisebbségi kérdés
tiszttázásához.

Nem fűzhetünk más kommentárt Csáky
István gróf beszédéhez a romániai magyar nem-
zetkisebbség helyzetét illetően, mint azt, amit
augusztus havában Bánffy Miklós gróf a ma-
gyarság hivatalos képviselője mondott néhai
Calinescu Armand miniszterelnöknek, amikor
Szász Pállal együtt kihallgatáson jelent meg ná-
la és amit a Rador távirati iroda hivatalosan
igy fogalmazott meg:

Bánffy Miklós gróf és Szász Pál, a magyar
kisebbség parlamenti képviselői, megjelentek
Calinescu Armand miniszterelnök előtt és közö-
netüket fejezték ki az új állampolgársági tör-
vény, valamint általában a romániai magyar
kisebbségekkel való bánásmód fölött. Ezt a kö-
szönetet írásban is kifejezték.

Ezt a magyarság hivatalos képviselői állapi-
tották meg, akik tapasztalataik alapján érezték
a kötelezettséget, hogy ezt a nyilatkozatot meg-

Argetoianu miniszterelnök benyújtotta a kormány lemondását

Az uralkodó Tatarescu volt miniszterelnököt bizta meg kormányalakítással, aki a megbízást elvállalta

Bucuresti. A királyi ház minisztere jelenté:
Argetoianu Constantin miniszterelnök benyúj-
totta Öfelsége II. Carol királynak a kormány le-
mondását. A lemondást az uralkodó elfogadta.
A koronatanácsosok csütörtök délutánra a ki-
rályi palotába tanácskozára hívták meg.

Bucuresti, 1939. november 23.
Öfelsége, a király, ma kihallgatáson fogad-
ta a következő királyi tanácsosokat: C. Presan
marsallt, Artur Vaitoianu tábornokot, dr. Vaida
Voevod Alexandrut, G. G. Mironescu tanárt, N.
Iorga tanárt, dr. C. Anghelcut és Gheorghe
Tatarescut.

A királyi ház miniszterének egy másik köz-

leménye szerint az uralkodó este háromnegyed
hét órakor kihallgatáson fogadta Gheorghe Ta-
tarescu királyi tanácsost, akút

megbízott a kormányalakítással.

Gheorghe Tatarescu kijelölt miniszterelnök
este nyolc órakor a sajtó munkatársainak a kö-
vetkező nyilatkozatot adta:

— Argetoianu királyi tanácsos úr kormá-
nyának lemondása után Öfelsége a király engem
bizott meg az új kormány megalakításával, a
Nemzeti Ujjászületés Frontjának keretein belül.
Remélem, hogy ennek a magas megbízatásnak
sikerrel tudok eleget tenni.

Anglia törvénytelen eszközökkel harcol a tengeren — állítják a németek

Franciaország ugyanolyan eszközökkel védekezik, mint Nagybritánia. Az elmúlt napokban is több hajót süllyesztettek el. Óriási izgalom Hollandiában

Párisból jelentik: (Rador.) A francia kor-
mány úgy döntött, hogy
Németországgal szemben ugyanazokat a
módszereket alkalmazza, mint amelyeket
Chamberlain miniszterelnök bejelentett.
Arról van szó ugyanis, hogy a németek törvényt-
elen tevékenységeire olyan megtorlással vála-
szolnak, amelyeket Franciaország és Anglia
eddig el akart kerülni. Németország is aláírja
volt annak a londoni egyezménynek, amely bi-
zosította a megtorpedozott kereskedelmi hajók
utasainak és legénységének életét. Ennek ellené-

re a német tengeralattjárók több ízben nyílt
tengeren hagyták áldozataikat. Németország
aláírta Hágában 1937-ben azt az egyezményt, a
mely megtiltja olyan aknák elhelyezését, ame-
lyek a horgonyról való elszabadulásuk után nem
válnak ártalmatlanokká. Mégis a németek vol-
tak azok, amelyek halálát idézték elő. A
Franciaország és Anglia által elhatározott meg-
torló intézkedések kedvező eredménnyel fognak
járni, mert megszüntetik ilyen eljárás módját
és biztosítják a semleges hajók forgalmát.

Anglia megsértette a nemzetközi tengeri jogot

Berlinből jelentik: (Rador.) A Német Tá-
virati Iroda jelenti: Arra az angol állításra vonat-
kozólag, mely szerint Németország a tengeri há-
borút törvénytelen eszközök igénybevételével
folytatja, hivatalos helyen a következőket álla-
pitják meg:

„Az angolok a háboru kezdete óta egymás
után sértették meg a nemzetközi törvényeket
és felhasználták a nemzetközi jogot propagan-
dájuk elősegítésére. Nemcsak, hogy saját és a
semleges államok hajóit helyezették hadihajók vé-
delme alá, de katonailag ellenőrizték az összes
tengeri utakat is. Ennek alapján megállapítható,

hogy Angliából és Anglia felé ugynevezett ke-
reskedelmi utak nem léteznek, Anglia ellenfél-
nek tehát ugyanolyan módszereket kell alkal-
mazni a hajókkal szemben, mintha azok hadi-
hajók volnának. Ebből tisztán megállapítható,
hogy miként kell alkalmazni a nemzetközi jogot,
a jelenlegi aknaháboruban. A hágai egyezmény
neghatározza, hogy ha valahol aknazárlatot lé-
tesítenek, azt közölni kell, ha a hadvezetés mód-
szerei megengedik. Ennek értelmében Németor-
szág közölte is a veszedelmes aknazártnak helyét.
Ezt az angolok nem tették és éppen ezért nem
kivánhatják azt, hogy a hágai egyezmény értel-

tegyék. Kiegészítette ezt Péter János temesi
képviselő a Nemzeti Ujjászületés Frontjának a
Capitol-mozgóban tartott nagygyűlésen mondott

beszédében, amelyben kijelentette, hogy a ma-
gyarság meg van elégedve helyzetével és nincse-
nek panaszai a bánásmód miatt.

mében az ellenfél kikötői és partvidéke környékén aknákat ne lehessen lerakni. Az egyezmény szerint ez csak akkor tilos, ha kizárólag a kereskedelmi hajók közlekedését veszélyezteti. Az angolok terhelik a felelősséget azért, hogy a kereskedelmi utakon és a tengerpartok közelében állandóan angol hadihajókkal lehet találkozni, a melyekkel szemben aknákat alkalmazni szabad. Természetes, hogy az angoloknak jogukban áll az ellenséges hajókat megakadályozni abban,

hogy felségvidékeiken megjelenjenek. Ezt a jogot biztosítja a hágai egyezmény is. Ha tehát az angol közvélemény aggódva érdeklődik a brit admirálisról, hogy miért nem él ezzel a jogával, a válasz igen egyszerű. A brit admirális nincs abban a helyzetben, hogy megvédelmezze az angol felségvizeket és azokat az utakat, amelyek a brit kikötők felé vezetnek. Ahelyett, hogy beismerné ezt a tényt, a propagandához fordul és hamis híreket terjeszt a nemzetközi jog szabályairól.

Hollandia beszünteti a hajóforgalmat Anglia felé

Amszterdamból jelentik: (Rador.) A holland kormány a brit gazdasági háborúra vonatkozólag nyilatkozott a Reuter-ügynökség tudósítója előtt. Kétségtelen, hogy az angol intézkedések Hollandiát is erősen érdeklik. Már eddig is óriási kár érte Hollandiát, mert hajói sokszor hetekig állomásoznak a brit kikötőkben, miután az ellenőrzési szolgálat nem tökéletes. Ez a késedelem óriási költségterhet jelent a hajózási társaságok számára. Egy semleges kormány nem engedheti meg, hogy olyan nyilatkozatot kényszerítsenek ki belőle, miszerint a számára érkező árukat más országba ne továbbíthassa. A holland kormány nyilatkozata azzal fejeződik be, hogy az angol politika nemcsak, hogy sérti Hollandia semlegességét, hanem a nemzetközi törvények alapjait is. Ez az intézkedés súlyos hátrányt fog jelenteni Anglia kereskedelmére nézve is. Ha tudnánk Anglia nem ad módot arra, hogy Hollandia továbbra is elláthassa Németországot élelmiszerekkel és nyersanyagokkal oly mértékben, mint eddig, akkor Hollandia semlegességére való hivatkozással kénytelen lesz ugyanilyen módon viselkedni Angliával szemben.

Amszterdamból jelentik: (Dunaposta.) A holland hajózási társaságok elhatározták, hogy egyelőre beszüntetik az Angliába irányuló hajóforgalmat.

A HAJÓZÁSI ZÁRLAT MEGBENITJA HOLLANDIA GAZDASÁGI ÉLETÉT

Amszterdamból jelentik: A DNB jelenti: A németalföldi lapok hosszan foglalkoznak a holland hajótulajdonosok tegnapi ülésével, amikor is megállapították, hogy Anglia keleti partjain az utóbbi öt napon 17 hajó süllyedt el aknarobbanás következtében. Ez a körülmény nyugtalanítja úgy a németalföldi kormányt, mint a hajótulajdonosokat. Az ülésen résztvett a tengeri haderő vezérkari főnöke is. A Telegraf című lap azt írja, hogy a teljes hajózási zárlat, vagyis a hajózás teljes lehetetlenné tétele végzetes lenne Németalföld gazdasági életére. (Rador.)

NAGY NYUGTALANSÁG A SEMLEGES ÁLLAMOKBAN

Londonból jelentik: (Rador.) A semleges államok sajtója aggódik amiatt, hogy az Anglia és Franciaország által elhatározott megtorló intézkedések a hadat nem viselő államok kárára történnek. Angol hivatalos helyen biztosítékot adtak arra nézve, hogy

a semleges államok érdekeit továbbra is a legnagyobb rokonszenvvel veszik figyelembe

és az új intézkedések egyetlen célja az, hogy Németország minél nehezebben jusson külföldi valutához.

Brüsszelből jelentik: (Dunaposta.) Chamberlain miniszterelnöknek a tengeri háború megszüntetéséről tett nyilatkozata óriási nyugtalaniságot keltett Belgiumban és Hollandiában. Attól tartanak, hogy Belgium és Hollandia lesznek első áldozatai az új megtorlási rendszernek.

ÚJABB HAJÓELSÜLLYESZTESÉK

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a San Sebastian nevű német tengeralattjáró az Atlanti-óceánon elsüllyesztett egy francia halászbárkát. A bárka legénységét megmentették.

Londonból jelentik: (Dunaposta.) A Gypsi nevű angol torpedóromboló a Keleti-tenger partvidéke közelében aknára futott és elsüllyedt. A hajó 21 matróza megsebesült, 40 pedig eltűnt.

Londonból jelentik: A tengerügyi hivatal megerősíti, hogy a Gipsy torpedóromboló hajó Anglia délkeleti partvidékén aknával ütközött össze. A hajótörés akkor következett be, amikor a hajó ismét nyílt tengerre futott ki, miután szárazra tette azt a három német repülő, akik a tengeren egy gumicsónakban eltértek és akiket a Gipsy a fedélzetére vett. Az eltűntek száma 40, 97 tengerészt megmentettek, közülük 21 sebesült. (Rador.)

Párisból jelentik: A Havas ügynökség jelenti, Londonból, hogy az angol partok közelében elsüllyedt egy görög gőzös, amelynek 4576 tonna ürtartalma volt. A gőzös 24 főnyi legénységét megmentették.

Londonból jelentik: A tegnap este elsüllyedt

görög hajó az Elenar gőzös volt, amely valószínűleg szintén aknába ütközött. A robbanás után a hajó 23 főnyi legénysége és a főgépész felesége mentőcsónakra szállt és elhagyta a süllyedőben levő gőzöst. Ingóságuk és minden felszerelési holmijuk odaveszett. A hajó elmerülése egy óra hosszat tartott. A görög gőzös Rio de Plataból Antwerpen felé volt útban. A hajó legénységének három tagja a robbanás következtében megsebesült.

Helsinki-ből jelentik: A Minerva nevű 2039 tonnás finn gőzöst, amely fát szállított Amszterdamba, német gőzös tartóztatta fel a Balti-tengeren és német kikötőbe kísérte. (Rador.)

VEDEKEZÉS A MÁGNESES AKNAK ELLEN

Stockholmból jelentik: (Rador.) A Socialdemokraten című lap jelenti, hogy

a mágneses aknákat, amelyeket a németek használnak, régi svéd találmány,

amelyet már 1908-ban több államban szabadalmaztattak. A felfedező egy Bergström nevű svéd mérnök, aki találmányát felajánlotta a svéd tengereszetnek, itt azonban visszautasították. Bergström kijelentése szerint a német aknákat valószínűleg az ő szabadalma alapján készítették el. Olyan aknáról van szó, amelyeket a tenger fenekéhez erősítenek és ha a hajó közeledik önműködőleg a felszínre emelkednek.

A zürichi lapoknak jelenti Londonból, hogy a legutóbbi napok súlyos hajóvesztéseit egyes londoni körökben mágneses aknák alkalmazásával magyarázzák. A mágneses aknák veszélyét valószínűleg nem mágneses és részben fából készült aknakutató hajókkal szándékoznak elhárítani.

A nemzetgazdasági minisztérium összeállította a közszükségleti cikkek jegyzékét

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium nyilvánosságra hozta az általános közszükségleti cikkeknek minősített áruk felsorolását. Az árujegyzékről és megakadályozásáról szóló rendelettervény első és tizenegyedik szakasza értelmében a következő rendelet jelent meg ezzel kapcsolatban:

1. Általános közszükségleti cikkeknek minősítjük az alábbi árukat: Friss hús, konzervált husok, vagy friss húsból készült termékek, amelyeknek előállításuk az országban történik, állati zsiradékok, háj, olvasztott és olvasztatlan zsír, élő, vagy vágott szárnyas (csak csirke, vagy liba), tejtermékek, vaj és túró, ha az országban állították elő, tojás, friss, vagy az országban feldolgozott halkonzerv, valamint minden belföldi halkészítmény, kivéve az ikrát és a tokot, kecségét és pisztrángot, búza-, rozs- és tengeri-liszt, kenyér, lisztből készült tészta, ha az országban készültek, rizs, tea (kivéve a külföldi csomagolású árut), cukor, belföldi zöldségek, gyümölcsök és főzelékek, akár frissen, akár készítményekben, vagy konzerválva, citrom, narancs, vagy mandarin, emberi fogyasztásra alkalmas növényi olajok, akár belföldiek, vagy behozott áruk, finomítva, vagy nyers állapotban, folyékonyak, vagy szilárd állapotban lévő, olajbogyók, kivéve az importált árut, bármilyen állapotban is, kávépótlékok, ha az országban készültek (Franck, Cikoria, Maláta stb.) főző csokoládé és a belföldön készített kakaó, ásvány- és szikvizek és szódavíz, (belföldi készítmény), jég, szilárd fűtőanyagok, fa, faszén, brikett, amely hűtőcélok szolgálat, világító gáz, petróleum, villanyáram, víz, denaturált szesz, házi-zsappan (szagosítva, vagy anélkül, Marseille elnevezésű belföldi zsappanok kis és nagy darabban, kulcs-zsappan, Kamilla-zsappan, macska-zsappan, repülőgép-zsappan, mindenféle gyertyák, lámpaüvegek, mész (porban, oltott állapotban), mosó-szóda, fehér, vagy

Az aknákat ultramágneses tárgyakkal teszik ártalmatlanná

és azokat az aknakutatókat jelentékeny távolságból maguk után vonatni.

A TENGEREN DÖL EL A HABORÚ SÓJA

Párisból jelenti a Havas-ügynökség:

A háború mindinkább a tengeren bontakozik ki.

Ezt bizonyítják a németek úszóaknáit az Eszaki tengeren, a tengeralattjáró-vadászat, amely kitűnően illusztrált egy francia torpedóhajó teljes eredménye, amennyiben két német tengeralattjárót süllyesztett el, valamint ugyancsak bizonyítják a német felderítő repülések, az Eke-tenger, a Sotland-szigetek körül és egész földrajzi partokig történő kutató repülések. Ugyancsak ezt bizonyítja a német repülők Franciaországnak északnyugati részén, a Manche-csatorna környékén tett repülése. E műveletek során egy német gépet lelőttek, a gép nem messze a parttól, belga területen zuhant.

Míg tegnap a szárazföldi hadműveletek során jelentéktelen mértékben nyilvánultak — mindössze járőr-összetűzések voltak — a tengeri hadviselés szempontjából igen nagy jelentőséggel bír. Ennek a francia torpedóhajónak esete, amely mindössze három napforgása alatt két német tengeralattjárót süllyesztett el, pontosan mutatja a francia vízirepülőgépek és hadihajók közötti pontos együttműködést a tengeralattjáró vadászatok során. Résztvesz a tengeralattjárók üldözésében a tengeri légi haderő is: a repülőgépek nagy magasságban keringenek, hogy megfigyeljék a vízlyén a tengeralattjárók körvonalait, hogy után pontos útbaigazításokkal szolgáljanak a járőrszolgálatot teljesítő hadihajóknak, részben leírva a tengeralattjáró helyzetét. Amikor egy-egy ilyen megfigyelő repülőgép leadja jelentését, hogy tengeralattjárót fedezett fel, a légi hadsereg szolgálatait teljesítő hadihajók teljes békességgel a helyszínre sietnek és mély tengerbombákkal megsemmisítik a tengeralattjárókat. Ezzel az eljárással sikerült az említett két német tengeralattjárót is elsüllyeszteni, amiről valóságos jelentést adtak ki. A szövetségesek tengeri hadereje

eddig több mint 21 tengeralattjárót küldött a tenger fenekére.

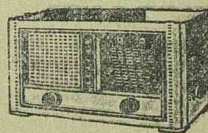
kék keményítő, (ami az országban készült), kenőcs, lófészerelemek, bakancscok, parasztyűfőnál, báránybőr-kucsmák és ködmönök, bocsrak, napraforgó-mag, reepe, len és kender, valamint ricinus-mag, úgyszintén a cipőtalp;

2. Megsemmisítették az 1939 szeptember 18-66990. számú és a november 11-iki 82917 számú tározt;

3. Az árujegyzékekkel foglalkozó központi vatal igazgatóság megbízást nyert a jelen határozat kerestülvitelére.

Az új 1940-es

MENDE

nyomógombos automatával

Szenzációs! — Olcsó!

Rádió Scheirich

Temesvár I. Bt. Duca 5. Telefon: 18-84

CAPITOL-ban
antektől kezdve

Marika Röck Halló, Janine

legújabb és szenzációs zenés sláger vígjátéka
pazar kiállítással:

Rendezte: CARL BOESE. — Kiegészítésül Híradó.

György angol király háborús beszéde

Hitler tanácskozásra hívta össze a tábornoki kart. — Erős harcok voltak, amelyek során mindkét részen több repülőgépet lőttek le

Londonból jelentik: Chamberlain az „1922. konzervatívok” bizottsága által rendezett világreggeli beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy a szövetségesek olyan helyzetben vannak, amely lehetővé teszi számukra, hogy bármely eshetőséggel szembenézzenek. A parlament elnapolása alkalmával az alsóházban György király, a lordok házában pedig a lordcancellár királyi záróbeszédet olvasott fel. Ebben György király a következőket mondotta: — Lordjaim és az alsóház tagjai! A háború nyéka ismét Európára vetődött, kormányom minden fáradozása ellenére, hogy megmentsa a két. Németország megszegve ünnepléses közelettségeit, kegyetlenül megrohanta Lengyelországot. A kihívás bizonyítékával szemben beületünk kockázatása nélkül és anélkül, hogy tegyük kockára a szabadság, valamint az emberi haladás ügyét, nem térhettünk napirendre.

Nem pályázunk semmiféle anyagi haszonra. A szabadság és a szabad intézmények örököl jogunk, amelyet elhatározott szándékunk, — hogy mint ősünk — megvédelmezzük. Uraim! Köszönöm önöknek azt a módot, ahogy a súlyos anyagi terheket azonnal vállalták, amelyek szükségessé váltak, hogy a nagy hadi kiadásokat fedezzük. Az a határozottság, amellyel eleget tettek kötelességüknek, mély benyomást tett a világra és bebizonyította, hogy népem kész minden áldozatra a győzelem érdekében. Háborús céljaink nyilvánvalóak és visszatükröződnek tengeren innen és tengerentúli népeim egységes akaratában, amelyet harcra állítottak. Hűséges francia és lengyel szövetségeseink segítségével nem kételkedhetünk ügyünk győzelmében. Kérem a Mindenhatót, hogy áldja meg küldetésünket. (Rador.)

Angol-olasz kereskedelmi megállapodás készül

Londonból jelentik: (Rador.) Duncan konzervatív képviselő felvilágosítást kért az angol-olasz kormányok között létesítendő kereskedelmi egyezmény részleteiről, amire Buttler külügyi államtitkár a következőket jelentette ki:

Az egyezmény értelmében

állandó angol-olasz bizottság alakul,

amelynek az a feladata, hogy a legjobb eszközök megtalálása a kereskedelmi áruszere, a vasúti, tengeri és légiforgalom lebonyolítására. Az egyezmény általában azt célozza, hogy a két nemzet közötti gazdasági összeköttetést minél jobban kimélyítsék. Remélem, — jelentette ki külügyi államtitkár — hogy a bizottság munkája az angol-olasz kereskedelem újabb fejlődését hozza magával, ami mindkét ország javára fog szolgálni.

Rómából jelenti a Stefani-ügynökség: A Financial Times bejelentette, hogy a közeljövőben olasz-angol megállapodás jön létre külkereskedelmi viszonylatban. A lap — így szól a jelentés — olyan részleteket közöl, amelyekből kitűnik az olasz gazdasági helyzet nemismerése. Így a lap megemlíti többek között, hogy Olaszország Angliából nyolc millió tonna szénen kap bizonyos műszaki készületekért és hogy Olaszország két millió métermázsa kendert szállít indiai jutáért. Ezek az adatok elégségesek arra, hogy képezzék szüleményének minősíték az angol lap közleményét és ez a visszatasítás egyszer és mindenkorra szól. (Rador.)

dett a magasba és ezek az ellenséges légitrajt vizsztatásra kényszerítették. Londonból jelentik: (Rador.) A légügyi miniszterem jelenti: Az angol légitrajok hétfőn és kedden nagyszerű teljesítményeket hajtottak végre. Párisból jelenti a Havas-ügynökség: Csütörtökön reggel német repülőgépet jelent meg Basancan felett. A gépet francia hadirepülőgépet vette üldözőbe és a város közelében a francia gép lelőtte a német repülőgépet. (Rador.) Brüsszelből jelentik: (Rador.) Az a német repülőgép, amely francia terület fölött harcra keveredett, Thoucot környékén lezuhant. A bel-

A német és francia vezérkar jelentése

Párisból jelentik: (Rádiópress.) A francia nagyvezérkar hivatalosan jelenti: Az éjszaka a harcban eléggé nyugodtan telt el. Különböző pontokon üzérsegi tűz volt. November 22-én 5 ellenséges repülőgépet lőttek le, amelyek mind francia területen zuhantak le. Ezenkívül meg egy német repülőgépet támadtak meg vadászrepülőink és ez Gravenim, belga területen zuhant le. E légi harcok során egy repülőgépet vesztettünk.

A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése a következő: Pirmasentől délnyugatra visszavertük a franciák támadását. November 22-én a német légi haderő Franciaország és Anglia felett értékes felderítő eredményeket ért el. Lelőttek egy francia és felgyújtottunk egy angol vizirepülőgépet. A határon kisebb légi csatározások folytak. A német repülők lelőttek 4 francia vadászrepülőgépet, míg a franciák lelőttek egy német repülőgépet. November 21-én francia terület felett légitámadás volt, amikor is 9 német bombológép lőtt 2 francia vadászrepülőgépet.

TELJES ERŐVEL FOLYIK A HARC
A LEVÉGBEN.

Londonból jelentik: (Rádiópress.) Mára virradó éjszaka Anglia egyes délkeleti partvidékein háromnegyed óra hosszat működésben voltak az angol légvédelmi ütegek és fényszórók. A vidék lakói közül is többen láthatták, hogy egy német repülőgép hiába próbálta meg kikerülni a fényszórók csővárait. Ekkor derült ki, hogy ellenséges repülőgép vezetett az angol partok felé és ezért kezdte meg működését az angol légvédelem. Azt a gépet, amiközül a fényszórók csővájaiba került tüzelés alá veték, majd el is találták és ez a gép a tengerbe zuhant. Közben több angol vadászrepülőgépet emelke-

det a magasba és ezek az ellenséges légitrajt vizsztatásra kényszerítették.

Londonból jelentik: (Rador.) A légügyi miniszterem jelenti: Az angol légitrajok hétfőn és kedden nagyszerű teljesítményeket hajtottak végre.

Párisból jelenti a Havas-ügynökség: Csütörtökön reggel német repülőgépet jelent meg Basancan felett. A gépet francia hadirepülőgépet vette üldözőbe és a város közelében a francia gép lelőtte a német repülőgépet. (Rador.)

Brüsszelből jelentik: (Rador.) Az a német repülőgép, amely francia terület fölött harcra keveredett, Thoucot környékén lezuhant. A bel-

Lugoson öngyilkos lett egy katonai szolgálatot teljesítő állatorvos

Everth Alfréd dr. állatorvos, aki Lugoson katonai szolgálatot teljesített, a lakásában revolverével fölbölte magát és meghalt. Tettét hajnali öt órakor követte el. Amikor behatoltak a szobájába, már halott volt. Az állatorvos a szoba közepére terített köpenyére feküdt és úgy követte el az öngyilkosságát. Everth két levelet hagyott hátra. Az egyiket az ezredparancsnokának címezte, a másikat Erdélyben élő nővérének írta. Az utóbbiban többek között a következőket írta:

— Ártatlan vagyok, de más kiút mégsem maradt számomra. Még kell halnom...

ga távirati iroda jelentése szerint a pilóta ejtőernyővel megmenekült, de a gép három tagu személyzetét golyók ölték meg.

HITLER ÖSSZEHÍVTA A NÉMET HADSEREGET PARANCSNOKAIT.

Hitler birodalmi vezér, mint a német véderő főparancsnoka csütörtökre összehívta a hadsereg parancsnokait, akiket az új német kancellárián fogadott. Hír szerint a birodalmi vezér irányvonalat adott a jövőbeli hadvezetésre.

MESSERSCHMIDT A HÍRES NÉMET REPÜLŐGÉPGYÁROS NEM KÖLTÖZÖTT HOLLANDIÁBA.

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) Az egyik francia hírszolgálati iroda angol jelentés nyomán közölte, hogy Messerschmidt, a világhírű német repülőgépipítő elhagyta Németországot és Hollandiában telepedett le. A jelentés szerint Messerschmidt azért távozott el Németországból, mert nem volt megelégedve a nemzeti-szocialisták bánásmódjával. Hogy mi igaz a hírből — állapítják meg német illetékes helyen — arról bárki azonnal meggyőződhet, ha telefonon felhívja a világhírű augsburgi Messerschmidt-műveknél Messerschmidt tanárt.

AZ EMIGRALT LENGYEL KORMÁNY ÚJ SZÉKHELYE.

Párisból jelentik: (Rador.) A lengyel kormány tagjai szerda reggel Párisból Angersbe utaztak, mert ezt a várost jelölték ki a lengyel kormány ideiglenes székhelyéül. Elutazásukkor a francia kormány nevében Champertier de Ribes külügyi államtitkár vett búcsút tőlük.

Hollandia tiltakozott Londonban a megtorló intézkedések ellen

Amszterdamból jelentik: A holland sajtó-ügynökség szerint a holland kormány londoni követe útján tiltakozott Londonban ama megtorló intézkedések ellen, amelyeket a brit kormány szándékszik életbe léptetni. Hollandia szerint ezek az intézkedések súlyosan érintik azokat a semleges államokat, amelyek német árukat szállítanak külföldre és ezek sorában első sorban Hollandia jöhet számításba. Az angol kormány ennek az intézkedésnek foganatosítását az utóbbi időben történt sorozatos hajóelsüllyesztésekkel magyarázza, viszont ezen a téren éppen Hollandiát érte legutóbb a legnagyobb csapás. (Dunaposta.)

A kínai nemzeti kongresszus fontos határozatai

Csungkinből jelentik: A kínai nemzeti kongresszus november 21-iki ülésén Csang-Kai-Sek főbagnagot egyhangúan a végrehajtó szerv elnökévé választotta, az alelnök pedig Kung pénzügyminiszter lett. Ez alkalommal nyilatkozatot hoztak nyilvánosságra a következő határozatokról: 1. Az idegen erőszakoskodások elleni ellenállás folytatása, Kína területi és közigazgatási egységének megmentése. 2. Azon nemzetközi egyezmények fenntartása és tiszteletben tartása, amelyeken Kína aláíróként szerepel. 3. A kommunista internacionálé ellenes egyezményhez való csatlakozás visszautasítása. 4. Független külpolitika folytatása.

A lakásában nyolcezer lei készpénzt találtak és egy hetvenezre leire szóló betétkönyv is előkerült. Az állatorvos az előző napon ideges volt, de akkor még senki sem gondolta, hogy milyen végzetes tervet készít elő. Tisztiszolgájának az öngyilkosságot megelőző napon ezer leit adott és mulatni küldte. Amikor a tisztiszolga a mulatozás után hazatért, Everth már nem volt az élők sorában. A hatóságok értesítették Everth nővérét az öngyilkosságról és ez tegnap már Lugosra érkezett, hogy a temetésről gondoskodjék. Valószínű, hogy elkeseredett tettét nagyfokú idegessége miatt követte el

Harc a tengeren

Mit szabad és mit nem szabad cselekedni a vizen és a vizek mélyén?

A háborunak legelevenebb része eddig a tengeren játszódott le, sőt sokak szerint ott fog eldőlni a nagy harc, amelynek rövid befejezésére már kevés a remény. A tengeri háboru olyan fogalmakat sodort felszínre, amelyek a mi nyugodt szárazföldi életünkben eddig ismeretlenek voltak. A tengerjog a nemzetközi jogtudomány excentrikus része, amelynek megismerésére most a történelem tanítja az emberiséget. A blokád fogalma mellett a City of Flint esete a „tengeri foglalás”, a prise esetét ismertette meg azokkal, akik figyelmesen kísérik a napi eseményeket. Az alábbiakban igyekszünk némi világosságot deríteni ezekre az új és életünk rendjébe nyomult fogalmakra.

KÉT EGYZEMÉNYEN ALAPUL A TENGERJOG.

Maga a blokád kétféle. Lehet az a célja, hogy bizonyos partok megközelítését elzárják, vagy pedig — aktív blokád —, hogy a hajóknak egy partról, kikötőtől vagy egy állam összes kikötőiből való kifutását megakadályozzák. Az 1856. április 16-iki párisi tengerjogi egyezmény szerint a blokádnak „effektívnek” kell lennie, vagyis ténylegesnek. Jogilag tehát nem érvényes az a blokád, amelyet olyan állam jelent be, amely nem bír kellő erővel a blokád végrehajtására. Így például Portugália a francia tengerpartot nem blokádhatja és ilyen bejelentés nemzetközi figyelembe nem részesülne. A blokád megkezdését ugyanis úgy az ellenséges, mint a semleges államoknak be kell jelenteni. A blokád végrehajtásában csak hadihajók vehetnek részt, tehát u. n. kapen-hajók (corsaire) nem. Ilyenek a fel nem fegyverzett kereskedelmi, az utasszállító, a magánhajók. Korábban — az említett párisi egyezmény előtt — szokásos volt, hogy a kereskedelmi hajók rejtgették a fegyvereket, amelyeknek segítségével a tisztán kereskedelmi hajókat megtámadták. Ezek a szó jogi értelmében vett „kalózhajók”, amelyek mögött nem kell valami tengerészeti Rózsza Sándorokat sejtetni, mert a legtöbbször igen hatalmas államok: Hollandia, Spanyolország, stb. éltek a kalózhajók eszközével és lehet mondani, hogy 1856. előtt a gyarmatok megszerzése fegyveres kereskedelmi hajók segítségével történt. Kalózhajónak nem nevezhető az a kereskedelmi hajó, amelyen övédelemből vannak fegyverek. Ez az angol felfogás, amelyet a világháboru alatt is tagadásba vett a német haditengerészet és — mint tudjuk — ilyen tiltakozás német részről máris elhangzott.

A kereskedelmi hajóknak segédcirkálóokra való átalakulását az 1907. október 18-iki hágai egyezmény megengedi. Így tehát német részről jogos az, hogy a német kereskedelmi hajók egy része kifutott az amerikai kikötőkből, hogy az Admiral Scheer cirkálóhoz csatlakozva, tengeri egységet képezzen. Ettől kezdve az új segédcirkálót azonban katonai fegyverem alá helyezik, a parancsnokokat tengerészisztek névjegyzékébe veszik fel és általában a hajó a haditengerészeti szabályai alá kerül és az összes semleges államoknál a kereskedelmi hajót, mint hadihajót kell bejelenteni. A most hadban álló államok ezt az egyezményt 1910-ben kivétel nélkül ratifikálták.

NINCSEN SZABÁLY A CSEMPÉSZ-LISTÁKRA.

A tengerjognak legkényesebb kérdése, hogy mi a csempészáru, a kontrabanda? Római tengerészek használták már ezt a fogalmat, contra bannum = tilalom ellenére. Az 1909. február 26-iki londoni tengerészeti nyilatkozat szerint „mindaz, amit egy semleges állam az ellenfélnek szállít”. Az államok azonban nem nyugodtak bele ebbe a tulságosan széleskörű meghatározásba és nem ratifikálták a londoni nyilatkozatot. A mostani háboru legfontosabb kérdése az, hogy kötelező szabályként áll-e a londoni 12 pontból álló egyezmény? Anglia pozitív állásponton áll és az egyezmény értelmében bocsátotta ki az úgynevezett: relatív csempészlístát (a semleges állam szükségletét meghaladó mennyiségű áru), az abszolút csempészlístát (semilyen mennyiségben nem szállítható cikkek) és a szabdlístát. Általában az áru neve és rendeltetése jön számításba. Az egyik semleges állam szállíthat a másiknak ágyukat is, míg a buza rendeltetésénél fogva csempészáru, amelynek ellenséges államba való szállítását jogosan lehet megakadályozni.

A totális háboru leegyszerűsítette az erre vonatkozó fogalmakat. Miután egy ilyen háboruban a fegyvereket nemcsak a hadsereg, hanem az összlakosság ellen használják fel, analógiaképpen csempészárunak tekintik az ellenség minden hajórákományát és azt az árut, amelynek rendeltetése a hadviselő állam felsegítésére szolgál. Miután ténylegesen nincsen nemzetközi egyezmény a csempészáru meghatározására, a blokád térének tágítása a hatalom kérdése marad.

A CITY OF FLINT — TANULSÁGOS ESET.

Semleges államoknak semleges államokba történő szállításainak lefoglalása nem a blokád, hanem a „foglalás” (rise) szabályai szerint alakulnak. A lefoglalt hajót a legközelebbi semleges kikötőbe (bolkádnál a hadviselő kikötőjébe) viszik és a kikötői állam tengerészeti bírósága nyomban dönt a foglalás jogosságáról. Ha a döntés kimondja, hogy a foglalás jogos volt, úgy a hajót átadják a foglaló hadviselő államnak. Szó volt már — Németország részéről történt kezdeményezésre — egy nemzetközi tengerészeti bíróság felállításáról, de a terv legutóbb 1923-ban szenvedett „hajótörést” és azóta fel sem vetették. Nehéz még elképzelni is, hogy ilyen kényes kérdésben a bírák tárgyilagosság maradjanak. Négy bíró alighanem öt véleményt alkotna abban a kérdésben, hogy vajjon a semleges szállítmány közvetve a hadviselő állam feladatának szükségletét volt hivatva fedezni? A foglalást azonban a hágai egyezmény 21. szakasza szerint — amelyet Németország ratifikált azzal a fenntartással, hogy a többi államok is ratifikálni fognak — csak úgy jogos, ha a semleges hajó meg van rongálva, fűtőanyaga nincsen, tehát indokolt a legközelebbi semleges kötébe való szállításra. Ennek a jogszabályának a fennállását Németország a City of Flint esetében elismerte, csupán a ténykérdést tagadta. Amerika, hogy tudniillik a hajó hiányosságai miatt képtelen volt utját folytatni. Amerika viszont nem forgott fenn ok arra, hogy a City of Flint a murmanni kikötőben visszatartsa. A hajónak norvég kikötőbe való befutása a nemzetközi tengerészeti jog azon gyakorlata alapján történt, hogy beteg utas a legközelebbi kikötőben leteendő, viszont a hajó tulajdonosának beállott vitás kérdésekben a kikötői állam tengerészeti bírósága dönt. Így Amerika a vég döntést provokálta, amely mint tudjuk, foglalást joggalannak minősítette.

csen, tehát indokolt a legközelebbi semleges kötébe való szállításra. Ennek a jogszabályának a fennállását Németország a City of Flint esetében elismerte, csupán a ténykérdést tagadta. Amerika, hogy tudniillik a hajó hiányosságai miatt képtelen volt utját folytatni. Amerika viszont nem forgott fenn ok arra, hogy a City of Flint a murmanni kikötőben visszatartsa. A hajónak norvég kikötőbe való befutása a nemzetközi tengerészeti jog azon gyakorlata alapján történt, hogy beteg utas a legközelebbi kikötőben leteendő, viszont a hajó tulajdonosának beállott vitás kérdésekben a kikötői állam tengerészeti bírósága dönt. Így Amerika a vég döntést provokálta, amely mint tudjuk, foglalást joggalannak minősítette.

FELKÉSZÜLÉS A TENGERI ÜTKÖZET

Németországnak jogában áll az Amerikájá jövő kereskedelmi szállítmányokat lefoglalni. Az Atlanti óceánon tartózkodó Admiral Scheer és a Deutschland ezt célozza és rövidesen he utközetre kerül a sor. A „cash and carry” kikötői vezényszavak. Az árut régebben a kikötői molára, berakásra készen kirakták és a szállító megbízottja a „cash” kiáltással jelezte az áru tulajdonosa számára fizetési szándékát. Árut nem volt szabad berakni, míg az eladó „carry” szót el nem kiáltotta, ami jelezte, hogy a pénzt megkapta. A hitellel való szélhámosdás megállítására hozták be ezt a formálit, amely később az embargo alapja lett. Churcut legutóbbi párisi tartózkodásának — úgy mondják — egyetlen tárgya az Admiral Scheer ülése terve volt. Ugy ez, mint a Deutschland káló kitünően felszerelt egységek. Mindegyik hat 28 cm. és nyolc 15 cm. kaliberű ágyú léghajárító és két-két repülőgépet. Mindegyik gyengéje azonban, hogy sebessége 26 tengeri csomó, míg az üldözött vezető francia buváncélosnak, a Surcoufnak, 32 tengeri csomó sebessége van. Ezt a cirkálót a francia tenger alattjárók nagy csoportja követi és mindkét dalon felkészülnek arra a nagy tengeri ütközetre, amely az első jelentékeny összecsapás lesz a háboru folyamán.

Halasztást kaptak a fogházba való bevonulásra és közben újabb lopásokat követtek el

Cucu Dumitru rendőr a gyárvárosi állomáson figyelmes lett egy négytagú társaságra, amelynél nagybömbnyiségű szövetet látott. A társaság tagjait: Ciocoiu Johannát, Baneas Dumitru, Bogdan Rudolfot és Bogdan Martat a rendőrségre kíserte, hogy megállapítsák, hogyan került a szövet hozzájuk. A rendőrség felé vezető uton Ciocoiu Johanna elővett ötszáz leit és azt a rendőrnök ígérte, ha szabadon engedi őket. A rendőr átvette a pénzt, de azért bevitte őket a rendőrkömiszáriátusra, ahol jelentést tett feletteseinek arról, hogy meg akarták vesztegetni. Erről jegyzőkönyv is készült, amelyhez bünyjelként az asszony által felajánlott bankjegyet is csatolták. A rendőrségen kiderült, hogy a négytagú társaság azért jött Temesvárra, hogy a lopás miatt rájuk kiszabott büntetés kitéltésére halasztást kapjanak. Ezt sikerült is elintéznük, de mivel már a vá-

rosban voltak, nem akartak üres kézzel visszamenni községükbe. Ciocoiu Johanna és Baneas Dumitru ezért betértek a Sergent Musat-uccában levő egy vegyeskereskedésbe és vásárlási ürügye alatt és vétlenül elemeltek tizennygy doboz cipőkrémet. Után megjelentek a Rabong és Schneider-cég titében. Mialatt Ciocoiu Johanna vásárlási szándékát lefoglalta az egyik segédt, Baneas ügyesen eltette a kezéigyébe eső szövetmaradékokat. Meglágták a Iancu és Társa katonai szabóságot is, minnek kirakatában Baneas szép katonai szövetet tott. Onnan is elloptak egy vég katonai szövetet, asszony és Baneas a gyárvárosi állomáson talál tak Bogdan Rudolfal és Bogdan Martaval, akik dícselkedve mutogatták a lopott holmit. Ez volt vesztük, mert a rendőr meglátta őket. A nyomos befejezése után az ügyészségre kerülnek.

SCALA

Ma és minden este diadallal fut LEHAR FERENC világhíru operettje

PACSI RTA

EGGERTH MÁRTHA, HALMAY TIBOR, HANS SÖHNKER parádé filmje!

Tekintettel a rendkívüli érdeklődésre, szombattól kezdődőleg a film

Apolló-mozgóban

is bemutatjuk.

Kedvezményes- és szabadjegyek érvénytelenek! Egész nap jegyelvétel.

Égyes gyászpompával temették el gróf Zelenski Róbertet temesújfalui ősi családi kriptába

temesújfalui, november 23. (Déli Hírlap tudósítójától.) Zúgnak a harangok és a gyönyörű muzsikáját lágyan viszi tovább az őszi szél. Nagy halottat temetnek ma a község kegyura, a hatalmas, tekinetnagygöngyön gróf Zelenski Róbert jött a földbe pihenni — elpihenni örökre a földbe. Innen indult el sok-sok esztendővel ezelőtt és ide tért vissza aggyasztán koroltan. A büszke főúr ma már csendes szem fogadja a község hódoló küldöttéit tekint végig gögösen a személyzetet, mellette porlandó anyag, némán fekszik a koporsóban. És a hideg fém erősen érinti lakóját, hogy elringassa az örök-

TEMEBE ÖLTÖZÖTT A TEMPLOM

temesújfalui községben meglátják, hogy a templom játszódik le falai között. Fekete ruhába öltözött sváb férfiak és asszonyok mindenfelé. Az uccákon temesvári, aradi keleti rendszámú autók sorakoznak egymás mellett. Sok idegen és ismeretlen arc tűnik a téren. A tetszetős külsejű, magastornyú templom, amelyet az elhunyt építtetett, a gyászba öltözött. A templom ormán a szög leng, belül a templom falait vastagszelesen borítja be a gyászdrapéria. A antik festmények és díszítések, amelyeken a kegyúr ajándékozott, elvesznek a sötét árnyék alatt. Az oltár előtt áll magas rafa a délszaki növények között, égő gyertyák fényében a masszív fekete ércporsó, a dachin, amelyen két oldalt a nemesi címer, rajta a név és két jelentős évszám: gróf Zelenski Róbert 1850—1939.

Az oltár előtt sorakozik fel díszgyenruhában a lelki önkéntes túzóltó testület egy szakpadosorok tömve gyászolokkal. Kívül, a templom előtti hatalmas térségen is hatalmas sor a templom nagy, de mindenki nem érkezik és mindenki ott akar lenni, hogy megnézze a nagyúrót.

LÖKELŐSÉGEK A TEMETÉSEN

A koporsó fejelet állanak a rokonok: lovag gróf János, az elhunyt örökbe fogadott fia és az öreg gróf Pallavicini Károly és öreg gróf Pál-Hubert, a halott unokáései, báró Piret Viktor, báró babenburgi Karg György-labbi rokonok. A ravatal előtti padosorok: Vlad Alexandru, Arad város polgármestere, Tripa Mihai, az aradi városi üzemek igazgatója, Purgly László volt főispán, a Magyar Értelmesség elnöki tanácsának tagja, dr. Cs. Ottó, a minorita rendtartomány főnöke, Porcia Lajos, Dániel Péter földbirtokos-ásárhelyi János, dr. Veterány Viktor, a magyarországi ismert vezető egyénisége, a jogtanácsos, dr. Issekutz István ügyvéd, Székely Géza, az Arad-Csanádi Gazdasági Akadémia vezérigazgatója, Bánhidyi Sándor földbirtokos, Leőlkés Béla, a budapesti Gazdasági Intézet igazgatója, Alföldy Pál, a vezérigazgatója, dr. Hemmen János, az uradalmi ügyész, dr. Njamesny Mihály, a tanácsos, a Zelenski-uradalom közfőügyésze Budapestről, dr. Fodor József, a tanácsos, a főorvos Budapestről, Palágyi Ferenc, az uradalmi intézője, Rudnávanszky Béla, az ötvényorvos Budapestről, Palágyi Ferenc, az uradalmi intézője, Wagner Ödön uradalmi intézője, Craiovan Aurel zimándi főjegyző, Pojan Sever ötvény iskolai igazgató, Burza János nagykereskedő, dr. Balogh Sándor főorvos, Scheibert Vilmos temesújfalusi uradalmi intéző, Szántó Aladár újradalmi intéző, Parvu Nicolae pénzügyi ellenőr, Blessin Gyula vállalati igazgató és még sokan Budapestről, Temesvárról és Aradról. Előttek a temesújfalui, újradalmi, ötvényi és zimbóri uradalmi személyzetének és tisztikarának tagjai, sokan uradalmi családok közül, az uradalmi iparosok is, mert, ha Zelenski Róbert életében életben konzervatív is volt, alkalmával szemben mindig megértő és nagylelkű volt, aki nemcsak szeretett embereit, hanem a község mindenki számára is volt.

PACHA PÜSPÖK VÉGI A SZERTARTÁST

A temetés nagy gyászpompával folyt le. A katolikus vallás minden fény és csillagosság kifejezésére jutott. Pacha Agoston temesújfalui megyéspüspök végezte a szertartást, aki-

nek Waltner Károly dr. kanonok, Kienitz Géza dr. pápai kamarás, újradalmi plébános, Siebig Frigyes pápai kamarás lippei plébános, Genszky Jukundian radnai Szent Ferenc-rendi házfőnök, Szócs Didák aradi minorita szerzetes, Heber János püspöki titkár, Eisele Mátys főesperes, temesújfalui hídegrádi plébános, Scheibert Ferenc szertartási tanácsos, temesújfalui plébános segítettek.

Lágyan szállt az ég felé az ősi latin könyörgés:

Requiem aeternam dona ei Domine...

És a templom falai visszhangozták a papok imáját, hogy adjon az Úr örök pihenést a megtemetett fiának. Megható, szívet-lelket megrázó volt a temetési szertartás, amelyen a helybeli katolikus egyházi énekkar szolgáltatta az énekeket.

... dolores inferni circum dederunt me...

A kórus lágyan énekelte és a szemekből hullott a könny.

ATYAM, ITELJ VÉGTELEN IGAZSÁGOD SZERINT...

Pacha Agoston püspök fején a fehér mitrával, díszes ornátusban, a koporsó elé lépett:

A temesvári villanytelep mindenkitől a legnagyobb fogyasztás másfélszeresét követeli biztosíték fejében

A városi villanytelepet évente nagy károsodás éri azért, hogy számos lakás, bolt, vagy üzemi helyiség bérleti ismeretlen helyre költöztek és az általuk az utolsó hónapban elhasznált villamos áram díját nem lehetett rajtuk behajtani.

A villanytelep most új rendszert létesít, hogy magát az ilyen károk ellen biztosítsa. Minden villanyáramfogyasztótól biztosítékot szed be, hogy ezzel a fogyasztás utolsó hónapja, a mennyiben a számla bármilyen okból kifizetetlen maradna, rendezést nyerjen. A garancia megállapításánál alapul veszik minden lakás, bolt, vagy üzemi helyiség ama hónapját, amelyben a fogyasztás a legnagyobb volt. A biztosíték a maximálisan elhasznált áram díjának másfélszerese. A villanytelep már megkezdte a biztosíték megállapítását és az erről szóló értesítések szétküldését. Először a Belváros, utána pedig a többi városrészek lakói kapják meg az értesítést.

A villanytelepnek ez az intézkedése nem fog valamely nagy lelkesedést kiváltani a közönségből.

Százezer fontsterlinget fordítottak a lengyel menekültek megsegélyezésére

Londonból jelentik: (Rador.) A brit kormány által felajánlott 100 ezer font sterlinget a Romániában és Magyarországon tartózkodó lengyel menekültek segélyezésére legnagyobb részt felhasználják. Ebből az összegből leginkább téli ruhát vásároltak annak a sok ezer lengyel menekültnek számára, akik szeptemberben hagyták el hazájukat nyári ruhában. Az összegből 100 ezer inget, 3 ezer kabátot és egyéb ruházati cikkeket vásároltak, amit el is küldtek. További 10 ezer kabátot, 5 ezer mellényt, 4500 nadrágot, 3 ezer pár cipőt rövidesen továbbítanak Romániába és Magyarországra. Vásároltak még 100 ezer méter flanelt, amelyből a munkások ingeket készítettek.

Légvédelmi előadások naptára

November 24. péntek: délelőtt 11—1-ig német előadás a Capitolban mehalai férfiak és nők részére.

November 25. szombat délelőtt 11—1-ig magyar előadás a Capitolban mehalai férfiak és nők részére.

— A halál egyformán kopogtat be a szegény kunyhójába és a király palotájába — mondotta —, így szól a klasszikus pogány költő, de a katolikus egyház ezt tömörebben fejezi ki egyetlen szóval: elvégeztetett. Egyszer mindenkinél meg kell halnia és Zelenski Róbert, akinek az Isten magas kort ajándékozott, szintén lehúnyta örök álomra szemét, mert a végtelen isteni bölcsesség így rendelte. A halott, amíg élt, gondolkodó ember volt, tudta, hogy nemcsak a testnek, hanem a léleknek is szüksége van táplálásra. Hű fia volt egyháznak, hitt az isteni tanokban és Jézus Krisztus tanításában. Temesújfalun élte le gyermekkorát, ifjúságát és férfikorának legszebb éveit és most ide tért vissza, hogy megpihenjen a családi kriptában felesége, édesanyja és édesanyja mellett.

Beszélt a főpap Zelenski Róbert emberi éreteiről, kiemelte nagyságát, szívósságát, tetteit, amelyek emlékeztetése teszik nevét, majd így fejezte be:

— Zelenski Róbert most már ott áll az égi bíró előtt, alázattal lehajtja fejét és így szól: Istenem, Atyám, itélj meg engem végtelen igazságod szerint, a te nagy irgalmasságod szerint. Mi pedig imádkozunk a halott lelki üdvéért és örök pihenéséért. Amen.

Ezután elhangzott a Miatyánk, majd a Zelenski Róbert holttestét magába záró koporsót beszentelték és elhelyezték a templom falához épített mély földalatti kriptába.

Itt pihenő álmát a végtelenségig gróf Zelenski Róbert, nagy uradalmak ura, a régi és letűnt kor lovagja, az utolsó magyar oligarcha...

A villanyáram maga nem olesó mulatság, különösen, ha nemcsak világításra, hanem főzésre, vasalásra, rádióhallgatásra és egyéb célokra is igénybe veszik. A villanyfogyasztók legnagyobb részben nem töképeznek és így a rendes díj megfizetése mellett még a maximális fogyasztás másfélszeresét kaucióként beszédni tőlük, nem kis anyagi megterhelést jelent számukra. A sok ezer fogyasztó kauciója igen tekintélyes összeget tesz ki. Ha csupán huszonezer villanyórát veszünk alapul és a legnagyobb havi fogyasztás másfélszeresét kettőszáz leire becsülnék, nem kevesebb, mint ötmillió leit tenne ki a fogyasztók egyeteme állal így kifizetett biztosíték. Amennyiben a villanytelep nem talál más megoldást és a közönség kényszerülne a kauciót megfizetni, akkor méltányos az a követelés, hogy a pénze után legalább azt a törvényes kamatot térítsék meg neki, melyet a bankok fizetnek a betétek után.

CORSO - MOZI

Gyönyörű színes
film

Egy nő, aki pofonokat kap

Főszerepben:

Frederic March és Carele Lombardi

Aktuális Metro-híradó.

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

10-10 és este 9 óra után 28-15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
BELFÖLDÖN

Megnévelésnek egy hónapra 70, negyedévre 200, félvre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félvre 360, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Munkásoknak, közhivatalosoknak és közönségeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1500 lei kézbesítéssel együtt.

KULFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félvre 700, egész évre 1400 lei.

SZERKESZTŐ:

Fuchetich Endre és.

Tojáspótlék

előállítását tartja szükségesnek barátom, akinek egyszer már volt vegyészeti gyára is. Megállapította, hogy a piacon kevés a tojás, ami pedig van, az méregdrága. A háziasszony a konyhán nem dolgozhat tojás nélkül. Rántották, hig tojást nem készít het tyuktojta tojás nélkül, de miért ne használhatna valami pótlékot a tészta készítésénél? A tészta ba és a kalácsba nagyszerűen belegurhatja a tojáspótlékot. Csak az volt a kérdés, hogy ezt miből állítsák elő? Az arab mézga, ha jól felhigítják langyos vízzel, ugyanolyan színű, mint a tojásfehérje, még ragad is, viszont azonban semmi tápértéke nincsen. Más anyagokra is gondolt a barátom, próbálkozott is ezzel-azzal, amíg rájött, hogy remek tojáspótlékot ad a baracklevár és a tej keveréke. Megadja a kellő élethű szint, a lisztet nagyszerűen köti és emellett még egészséges tápanyag is.

Elhatároztam, hogy ezt a pompás tojáspótlékot ajánlom használatra a szomszédasszonyoknak. Ha beválik, akkor majd elárulja ez titokban a feleségemnek és ebben az esetben hamarosan megköszönhetem. Kipróbálásra azért nem ajánlom egyenesen a feleségemnek, mert hátha nem válik be. Ebben az esetben aztán volna mit hallgatnom az elposzkolt baracklevár és tej miatt. De miért ne lehetne jó ez a tojáspótlék? Tudjuk, hogy a legnagyobb táplálmanyok igen egyszerűek.

A nyolcadik gimnáziumban egyik társam megbukott, mert a tanár kérdésére, hogy miből áll a bronx, azt felelte: sárgarépa és firmájsz. Remélem, a baracklevár és a tej összekeverése szerencsésebb. Andorás.

— Meghalt Lebrun elnök fivére. Párisból jelentik: Lebrun köztársasági elnök Daniel nevű fivére egy páriskörnyéki szanatóriumban meghalt.

— Gandhi elvállalta az indiai nemzeti kongresszus párt vezetését. Londonból jelentik: Allahabadi jelentés szerint Gandhi elvállalta az indiai nemzeti kongresszus párt vezetését.

— Ferenc József egykori szárnységédének nyugdíjere. Randa Miksa ezredes, I. Ferenc József szárnységéde volt és a monarchia felbomlása után Cernautiban telepedett le. 1923-ban nyugdíját kért a román államtól, de sikertelenül. Csak 1926-ban járt sikerrel kérelme, amikor ugyanis a nyugdíjtörvényt módosították azok javára, akik eddig nem tettek le a hűségüket. Az ezredes ettől kezdve nyugdíjat is kap, de pert folytat az 1926-ig járó nyugdíjösszegért. Az állami számvéviszék álláspontja az, hogy a román állam nem hozott különleges törvényt arról, hogy átvállalta a monarchia ráeső nyugdíjkötelezettségét és így az 1926. évi bécsi egyezmény ugyan ratifikáltatott, de törvényes alkalmazást nem nyerhet. Ezzel az érveléssel utasították el a nyugdíjkövetelést, míg a napokban a semmitőszék Randa ezredes felfolyamodásának elintézésénél ki fogja mondani a végső szót az öreg katona ügyében.

(—) A tiznél kevesebb alkalmazottal dolgozó iparosok mentesek a cégbejegyzés alól. A temesvári munkakamara közli, hogy a minisztérium körendelete értelmében azok az iparosok, akiknek iparrendelvénye van és tiznél kevesebb alkalmazottal dolgoznak, az ipari előkészítési és ipar gyárolására vonatkozó törvény végrehajtási utasításának 333. szakasza alapján nem kötelesek cégüket a kereskedelmi kamarában bejegyeztetni.

A magyar kormány ragaszkodik a földreformhoz

Gróf Bethlen István több módosítást terjesztett be. Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök beszéde

Budapestről jelentik: A felsőház ma kezdte meg tárgyalni a földbirtok politikai reform javaslatot. Az ülésen Purgly Emil a javaslatot kritizálta, majd Bethlen István gróf több módosított indítványt tett, amelyet az előzetes bizalmas értekezleten a felsőház tagjai is magukévá tettek.

Teleki Pál gróf miniszterelnök a felsőházban megvitatás alá kerülő földbirtok reform javaslatával kapcsolatban beszédet mondott és ez alkalommal többek között a következőket jelentette ki:

— Már miniszterelnöki bemutatkozásom idején mondtam, hogy nagyjában és egészében vállalom a javaslat elgondolásait. A javaslat meglehetősen izgalmas és komoly körülmények között került annak idején napirendre. Azóta azonban az izgalmak jórészt lecsendesedtek és ellétek. A földbirtokreform javaslat okozta izgalmak létezhetnek ideig-óráig, de bizonyos idő múlva kényszerűen eltűnnek.

— A világ ma óriási lelki és erkölcsi átalakulá-

son megy át. A XIX. század materialista felfogása magáról levett. Az átmeneti korszakban hetetlen elkerülni, hogy olykor szélsőséges gások ne kerüljenek felszínre, amely ennek a folyamatnak a természetes velejárója.

— A földbirtokreform törvényjavaslatnak célja — folytatta beszédét a magyar miniszter — hogy a különböző érdekeket és társadalmi csoportokat közös nevezőre hozza és a közöttük fellépetteket a lehető legnagyobb mértékben leigazítsa. Ma, amikor minden erőnek össze kell nem lehet az ország ellentétek színtere. A kor igyekezett a javaslaton javítani, hogy az ősi kök létérdekeit megvédelmezze, de azt nem lóm, hogy eltérjen a törvényjavaslat eredeti től. Részletekben lehetnek különböző nézetek a birtokreformot illetően, de ezt nem szabad felelni igazságok és propaganda céljaira.

(—) Cinkosát is meglopta a tolvaj. A temesvári rendőrség elfogta Körösi Géza huszonegy éves máramarosszigeti illetőségű munkanélküli szobafestőt, aki Temesvárott számos zsebtolvajlást követett el. Néhány hét előtt a gyárvárosi piacon és a józsefvárosi állomáson lopott meg embereket. Körösi ezenkívül a vonatokon is „dolgozott”. Így az aradi vonaton Vinga közelében 800 leit vett el az egyik utastól, Kolozsvár közelében pedig ötszáz leit lopott a vonaton egy ismeretlen férfitől. A veszedelmes zsebtolvaj még a társát is meglopta, de amikor a lopott holmikat értékesíteni akarta, a rendőrség kezébe került.

Elejtett szeméit

harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frída

Dauerbach-palota.

(—) Újból elhalasztották a vágóhíd hűtőberendezésével kapcsolatos per tárgyalását. A temesvári törvényszék tegnapi ülése ki Suciú Adrian volt városi főmérnök és társainak a városi vágóhíd hűtőberendezésével kapcsolatos perének tárgyalását. A bíróság azonban megállapította, hogy szükség van a szakértői vélemények kiegészítésére és ezért a tárgyalást december 8-ra elhalasztotta.

(—) A Magyar Nőegylet első idejű teadélutánja november 26-án, vasárnap délután öt órakor lesz az erzsébetvárosi Timotei Cipariu-uccában levő református házban. A Magyar Nőegylet teadélutánjára szeretettel elvárja tagjait és pártfogóit.

(—) Református istentisztelet Zombolyán vasárnap, e hó 26-án délelőtt fél tizenegy órakor lesz és azt Kuhn Zoltán, a felsőtorontáli református missziós kerület lelkésze tartja.

(—) A belvárosi plébániatemplom bucsuja. Vasárnap, e hó 26-án lesz a belvárosi katolikus plébániatemplom védőszentjének, Szent Katalinnak névnapja alkalmából a templomi bucsu, amely a szokásos ünnepi szertartás keretében megy végbe. Vasárnap délelőtt félkilenc és féltíz órakor csendes misék lesznek, féltizenegy órakor pedig ünnepi nagy mise lesz, amelyet a német nyelvű szentbeszéddel Plesz József kanonok-plébános mond. Este hét órakor ünnepi ájtatosság lesz Szent Katalin tiszteletére és ekkor a magyar szentbeszédet ugyancsak Plesz kanonok mondja. Az egyházközség plébánosa és vezetősége meghívja az egyházközség tagjait, hogy a bucsu alkalmával tartandó ünnepi istentiszteleteken minél nagyobb számban vegyenek részt.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Alexandrescu Iosif, Löwinger Alexandru, Szomorú Erzsébet, Kelemen János.

(—) Meghalt a kisfiú, aki véletlenül főbélőtte magát. Megirtuk, hogy Szécsány községben Ardelean Teodor tizenkét éves fiú egy revolverrel játszott. Közben a fegyver elslűt és a golyó a fiúcska fejébe fúródott. Sérülése olyan súlyos volt, hogy néhány óra múlva meghalt. A csendőrség kihallgatta a fiú édesanyját, aki kijelentette, nem tudja, honnan szerezte a fiú a revolvert, amely halálát okozta.

(—) Házilások. Meghaltak: Molnár Mária 20 éves, Stark Ádám 50 éves, Babes Gheorghe 72 éves, Boedanovici Milan 41 éves, Cavaropol Maria, született Krimita-Crasa 63 éves, Eckert Eleonora 59 éves, Bayer Mária, született Hopfer. 84 éves.

Mozi

Pacsirta

— Lehár operettjének filmváltozata —

Nagy közönség jelenlétében, a legteljesebb siker jegyében került bemutatásra a Scalagóban Lehár Ferenc Pacsirta című operett filmváltozata. De meg is érdemelte a hataz érdeklődést ez a ragyogóan színes, parádés mely nemcsak rendkívül szórakoztató és ményt ad, hanem Lehár gyönyörű zenémaradéktalanul hozza. A játék központi Eggerth Márta, a közönség kedvence áll úgy búbjáros énekével, mint alakító készsége ismét remekelt. Nagyon kedves volt Lucie lisch is, igen hódító szerelmes szerepében Söhnker. Humorral Halmay Tibor gondosk bőségesen, de elcsúnguak voltak a többi szek is mind, akik a Pacsirta szereposztás rész kaptak. A rendezés a legaprólékosabb letekig átgondolt volt, gyönyörűek az inrök, pompások a tömegjelenetek. Tekintet óriási sikerre, a parádés operett szomb kezdve az Apolló mozgóban is izdare kerül

Woli Albach-Retty,

az UFA felfedezettje, nagy sikerrel szerepelt a berlini filmgyár darabjaiban

MŰSOR:

PÉNTEK, NOVEMBER 24.

APOLLO: Egy mámoros hál éjszaka (német film.)

CAPITOL: Halló Janine (német film.)

CORSO: Egy nő, aki pofonokat kap (angol film.)

SCALA: Pacsirta (német film.)

KÖRTING Rádió FODOR Temesvár II.,
Seria 1940 R á d i ó Dacilor 1.

Strasser Ottó, a müncheni robbanás tervezője, többször készített elő merényletet Hitler ellen

A „Fekete Front“ vezérének hosszu bünlajstroma. Volt-e szerepe az angol titkos rendőrségnek a bűntényben?

Berlinből jelentik: (Rador.) A Völkischer Beobachter cikket ír Otto Strasser személyéről. A lap közli Strasser tevékenységét 1933-ig, amikor emigrált Németországból. Rövid ideig Bécsben tartózkodott, majd pedig Prágába utazott, ahol lapot adott ki. Strasser éveken keresztül abból élt, hogy különböző külföldi kémszervezeteket hírányaggal látott el és fogadkozott, hogy forradalmat szít Németországban, vagy pedig eltávolítja a Führert. 1934 júniusban a francia kormányak ajánlatot tett, hogy pucost szervez a Saar-vidéken és megakadályozza a területnek Németországhoz való csatolását. Strasser levelezéséből kiderült, hogy a francia kormány visszautasította ezt az ajánlatot és közölte, hogy a német kormányrendszer megbotránkoztatására jobb időpontot kíván kiválasztani. A következő évben Prága mellett úgynevezett „Szabadság“ rádióadókat létesített, amely minden leadást ezekkel a szavakkal fejezte be: „Hitler Adolfnak meg kell halnia.”

A lap szerint a német kormány felszólította a cseh kormányt, hogy szüntesse meg ezt a rádióadókat, amely a német kormány tagjainak meggyőződéására szült. Miután a csehek a kérelmet visszautasították, a németek maguk intézkedtek. A német biztonsági szervezet két vezetője 1935 január 26-án szétrombolta a rádióadókat. A következő évben Strasser bombamerényletet akart megszervezni, amelynek először az olimpiai stadionban kellett volna megtörténnie, később pedig 1936-ban a müncheni pártnapok alkalmával. végül pedig Mussolininek 1937 évben tett látogatására Helmut Hirsch, Strasser embereinek egyike két pokolgéppel és 10 kiló robbanóanyaggal átélte a német határt, de a Gestapo elfogta és 1937 március 8-án halálra ítélték. Egy másik merényletet is elkezdték és megakadályozták a hűnösök, Karl Döppinget és Helmut Krennt 1938 szeptember 22-én végezték halálra. A múlt év őszén Strasser megkísérelte hogy Prágában szervezzen meg egy merényletet. A Benes kormány puccsa után elhagyta Prágát és az angol titkos szolgálattal lényegesen összeköttetésbe amelyből azt a megbízást kapta, hogy halálra vége a harmadik merényletet a Führer ötete ellen de a gondviselés ezt megakadályozta. Strasser november 10-én utazott el Svájból Londonba.

A „FEKETE FRONT“ SZEREPE A MERÉNYLETBEN

Párisból jelentik: (Dunaposta.) Strasser Ottó, a „Fekete Front“ vezére, aki a müncheni merénylet megszervezésével és előkészítésével van gyanúsítva, tegnap nyilatkozott a Havas távirati iroda munkatársa előtt és nyilatkozatában hevesen kikelt a vád ellen. Hangsúlyozta, hogy semmiben sem hibás és a merénylet tervéről semmit sem tudott, sőt ő lép fel vádlóként, amennyiben politikai ellenfeleit gyanúsítja a müncheni merénylet elkövetésével. Nyilatkozatát azzal fejezte be, hogy az Elser nevű ember teljesen ismeretlen előtte és Elser sohasem tartozott a „Fekete Front“-hoz.

(—) Egykori temesvári tanár halála. Kovács Gyula dr., a temesvári állami főgimnáziumnak a háború előtt volt tanára, Budapestben, 74 éves korában meghalt. A kitűnő képzettségű tanár elismert tagja volt a temesvári tantestületnek és jelentős tényezője az akkori szabad líceumi előadásoknak, amelyeket a közönség nagy szeretettel látogatott. Kovács Gyula dr.-nak számos ismerőse, barátja és volt tanítványa él Temesvárott.

(—) Tiucra főesperes gyzása. Tiucra Patrie dr. temesvári görög keleti főesperes édesanyja, özvegy Tiucra Mihályné, született Barutiu Zina, 75 éves korában a biharmegyei Vasvárán elhunyt. Tiucra Patrie dr. aki iránt általában részvét nyilvánul meg, családjával együtt tegnap reggel elutazott a temetésre.

Párisból jelentik: (Rador.) Otto Strasser nyilatkozata során kijelentette, hogy a „Fekete Front“nak mindenütt vannak tagjai Németországban. A „Fekete Front“ képviselve van a nemzeti szocialista pártban, a munkafront osztagaiban, a hadsereg minden ezredében, sőt a Gestapóban is.

Berlinből jelentik: (Rador.) A Havas újságosság jelenti: A müncheni merényletről kiadott német jelentés alapján a svájci rendőrség is nyomozást indított, hogy megállapítsa Elser svájci tartózkodásának körülményeit. A Bund című lap azt írja, hogy ennek a nyomozásnak csak negatív eredménye volt. A Neue Zürcher Zeitung szerint a német jelentés számos részletet tárt fel Elserről arra vonatkozólag, hogy ő követette el a merényletet, de semmi olyan bizonyítékot arra nézve, hogy azt Otto Strasser szervezte volna meg.

A GESTAPO „ÜDVÖZLETE“ AZ INTELLIGENCE SERVICE-NEK

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) Illetékes helyről közlik: Annak a rádiókészüléknek a segítségével, amelyet az Intelligence Service képviselői a „belső német ellenzék“ kiküldöttjeként szereplő S. S. vezetőiknek adtak át, valamint azon titkos jeleknek felhasználásával, amelyet Stevens kapitánytól az Intelligence Service hága megbizottjától kaptak, a birodalmi titkosrendőrségnek sikerült teljes 21 napon át összeköttetést fenntartani az angol kormánnyal, illetve az Intelligence Service-vel. Ezt az összeköttetést november 22-én a következő üzenettel fejezte be a német titkosrendőrség:

„Huzamosabb időn át unalmas, beképzelt és balga emberekkel társalogtunk. Meg fogják érteni, ha megszakkadjuk az érintkezést. Szíves üdvözlöt a képeletbeli német ellenzékétől. Aláírás: A német Gestapo.”

LONDON CAFOL . . .

Londonból jelentik: (Rador.) Angol hivatalos helyen a kedden este kiadott német rendőrségi jelentéssel kapcsolatban a következőképpen nyilatkoztak:

Himmler német rendőrfőnök jelentése arról szól, hogy a müncheni bombamerénylet és a veloi incidens összefüggésben áll egymással, de a nyilatkozat szövegében

semmi bizonyíték nincs a két esemény egymással való összefüggésére.

A nyilatkozat célja az volt, hogy azt a benyomást keltsék, miszerint az állítólagos hága angol terrorista és forradalmi központ felelős a müncheni merényletért. Ha Himmler pontosan tudta, hogy mi történt ezen állítólagos terrorista központban, akkor kiderül az, hogy a német rendőrség jóelőre értesült a robbanás előkészületeiről és mégis engedte, hogy a merényletet végrehajtsák. Biztosak vagyunk abban, hogy Himmler nem engedte volna meg a merénylet elkövetését, mert hiszen jelentésében semmi sem támogatja azt a feltevést, hogy az Intelligence Service készítette volna elő a müncheni robbanást.

(—) Elhunyt postatisztviselő. Eckert Eleonóra nyugalmazott postatisztviselő 68 éves korában, szívinfarkus következtében elhunyt. Temetése ma, pénteken délután három órakor megy végbe az erzsébetvárosi temető kápolnájából. Gyzásolják: édesanyja, özvegy Eckert Péterné született nemes Millschütz Vilma, fivére Eckert Sándor dr. kiskőrösi ügyvéd, Eckert Aladár és Eckert Gyula, valamint nagyszámú rokonság Temesvárott és Magyarországon.

(—) A kútba ugrott egy életű öregasszony. Andras Borbála 75 éves németemetei asszony, aki súlyos betegséggel szenvedett, háza udvarán a kútba ugrott és a vízbe fulladt. Mire ráakadtak, már csak holttestét emelhették ki a kútból.

1632. november 24-én született Spinoza Benedictus — eredeti nevén Despinosa Baruch — hollandai bölcsezt. Ősei spanyol zsidók voltak, akik az üldözöttség elől menekültek Spanyolországból Hollandiába. Előbb természetstudományokkal foglalkozott, majd francia bölcsesek hatása alatt áttért a bölcseletre. Bölcseleti írásai ma is igen értékesek.

1836. november 24-én született Gyulai Fardr., a kolozsvári egyetemi könyvtár nyugalmazott igazgatója. Tizenhat éves korától kezdve írt a lapokba. Az egyetemi tanulmányok elvégzése után került a kolozsvári egyetemi könyvtár igazgatójára. 1911-ben lett annak igazgatója és 1926-ban nyugalmába. Írt számos elbeszélést, regényt és történelmi munkát.

1927. november 24-én halt meg Brătianu Ion I. miniszterelnök. Mint politikus már a világháború előtt részt vett a fáradozókkal azzal a tervvel, hogy Erdélyt, a Bánságot, Bukovinát és Besszarabiát egyesítse a román királysággal. Egyike volt a mai Románia megalapítóinak. Birta a királyi feltétlen bizalmát és többször volt miniszterelnök.

(—) A királyi helytartó itthon. Marta Alecsandru dr. királyi helytartó, aki Ionescu Iuliu dr. igazgatási vezérfelügyelő, Bobei Aurel helytartó főszámvevő és Ionascsu Liviu közigazgatási főfelügyelő kíséretében két napi szemeltnél volt Temesváron, tegnap este félkilencor visszautazott Temesvárra.

(—) Árverések a temesvári vámhivataloknál. Szeretnék, hogy az egyes vámhivataloknál nyilvános árverést rendeznek a ki nem váltott vámárkra. A pénzügyminisztérium rendelkezése alapján ilyen árverés lesz november 27-én Temesvárott a Temesvári vámnál és december elsején a központi vámházban.

(—) A tizenöt évét betöltött fiúkat és leányokat kell jelenteni a népesedési hivatalnál. A temesvári rendőrség népesedési hivatala közli, hogy az idén született fiúkat és leányokat, akik betöltötték a tizenötödik évüket, be kell jelenteni és ki kell váltani számukra a személyazonossági igazolványt. Ez a jelentés 1939 január elsejéig történhetik. A bejelentés alkalmával be kell mutatni a születési anyakönyvi kivonatot, az apa, vagy anyja piros igazolványát és a szülők állampolgársági okmányát, mert ezek alapján válthatják ki a gyermekek a személyazonossági igazolványukat.

(—) Miloia dr. betegsége. Miloia Ioachim dr., városi kultúrpalota vezetője, hetek óta sokat szenved gyomorbetegsége miatt és tegnap Kolozsvárra utazott, hogy magát az ottani sebészeti klinikán kezeltesse. Miloia Ioachim dr. általános roszszemlének örvendő városunkban és számos ismerőse mielőbbi felgyógyulást kíván neki.

(—) A Scala-mozi keresetét az ítélőtábla is elutasította. Megírjuk, hogy a Scala mozi igazgatóság engedélyt kért a városától a nyári mozija megmutatására. A kérelmet a város elutasította, mire a mozi tulajdonosai a közigazgatási felülvizsgálati bizottsághoz fordultak. Ez azonban illetékességi ok miatt a keresetet elutasította. A tulajdonosok eközben a temesvári ítélőtáblához nyújtottak be keresetét és abban az építés illetve a megnyitási engedély megtagadása városi határozat hatályon kívül helyezését kérték. Az ítélőtábla, mint közigazgatási bíróság, az elmúlt héten tartotta meg a tárgyalást, tegnap pedig kihirdette döntését, amely szerint a Scala-mozi keresetét elutasította.

(—) Ezen a héten csak délelőtt működik az állományosztályozó bizottság. A temesvári hadkiegészítő parancsnokság közli, hogy a motorosjárművek tulajdonosai ezen a héten csak délelőtt jelenjenek meg az osztályozó bizottság előtt. Mindazok, akik jelentkezést elmulasztják, büntetésben részesülnek.

(—) Előkelő vadászat. Hídszilagyi határában tegnap előkelő vadászat volt, amelyet Mocsonyi Antal udvari fővadászmeister és Boeri alvadászmeister rendezett. A vadászatot, mint vendégek résztvettek Manu tábornok, Carp földbírtokos, Saulescu vezérigazgató, valamint több más ismert személyiség. Mocsonyi udvari fővadászmeister tegnap este a vendégek tisztelőre vacsorát adott.

(—) Koszorúmegváltás. A Magyar Négyelet megboldogult alelnökje és nagy jótévedője, özvegy Kúchler Gyuláné halála alkalmából koszorúmegváltás címén ötszáz lelt adományozott jótékony adakozók. — Ugyancsak özvegy Kúchler Gyuláné elhalálára. — Ugyancsak özvegy Kúchler Gyuláné elhalálára alkalmával a Katolikus Női Misszió jószolgálati szervezete koszorúmegváltás címén a szegények karácsonyára ötszáz lelt adományozott.

(—) Borzalmas földrengés Anatóliában. Istanbulból jelentik: Csütörtökön katasztrófális földrengés volt Anatóliában. Az első jelentések szerint a földrengések 24 órán át tartottak és a halottak száma tizenhatszáz. Számos áldozat még a romok alatt van. A közlekedés Anatóliában megszakadt.

= KÖZGAZDASÁG =

Az új árelenőrzési törvény főbb rendelkezései

A Kereskedők Egyesületének részletes leolvágatásai a törvényhez való alkalmazkodás ügyében.

A Hivatalos Lap november 18-i száma közli az újként megállapított új törvényt. Ez a törvény számos új kötelezettséget ró a kereskedőkre, sőt a közszükségleti cikkeket előállító gyári és ipari vállalatokra is. A törvényben foglalt számos intézkedés betartására a legnagyobb gondot kell fordítani, mert a legkisebb mulasztás is súlyos büntetéssel jár. Ennek megelőzése végett a Kereskedők Egyesülete összefoglalta a törvény főbb intézkedéseit és áttekinthető módon jelen közlemény útján azokat a kereskedők tudomására hozza:

I. A KISKERESKEDŐKRE VONATKOZÓ INTÉZKEDÉS.

Az új törvény éppen úgy, mint a régi, csak azokat a cikkeket sorozza ellenőrzés alá és csak azoknál írja elő a szedhető legmagasabb hasznót, melyet a minisztériumi napló elsőrendű közszükségleti cikkeknél nyilvánítt. Ilyen cikk harmincnyolc van, melyekhez az utolsó minisztériumi napló alapján az olajos magvak és növényolajok is csatoltattak. A többi cikk szabad forgalom és szabad verseny tárgyát képezi és sem ellenőrzés, sem bejelentési kötelezettség, sem haszonkorlátozás alá nem esik, mivel az üzérkedés leküzdéséről hozott új törvények a régi spekulációs törvényt teljesen hatályon kívül helyezték.

Ellenőrzés alá tartoznak tehát és az alábbi intézkedések alá esnek a következő cikkek: friss hús, konzervált hús, húskecskék, állati zsiradékok, élő-, vagy vágott baromfi, tojás, tej- és sajtermékek, friss halak, konzerv hal (beleértve a heringet is), halkészítmények, zöldség, főzelék, belföldi vagy importált gyümölcsök friss vagy konzervált állapotban, gabonaliszt, rozsliszt, kukoricaliszt, kenyér, tésztaemlék, növényi olajok, belföldi vagy importált ételolajok, só, rizs, olajbogyó, kávé és kávépótlék, tea, cukor, főző csokoládé, ásványvizek és szénsavas vizek (külföldiek kivételével), ecet, jég, halmaz állapotban lévő fűtőanyag: fa, faszen, házi használatra szánt brikett, égető petróleum, dematurált szesz, szappan, gyertya, méz, lámpaüveg kristályszóda, fehér és kék keményítő, kocsikenőcs, paraszifon (5 és 10 fontos csomagokban árusított pamufonal paraszifonalk számú), báránybőr kucsmák és süvegek, fűtőlapok és bográcsok és azok kellei, napraforgó-repe, len-, kender- és ricinusmagvak, len-, reepe, kender-, ricinus és napraforgóolaj finomított, nyers és halmazállapotban.

Ezeknél a cikkeknél a kereskedők kicsinyben való eladásánál november 18-tól kezdve a befuvarozási költségekkel és számlabélyeggel szaporított számlaárhoz legfeljebb tizenhét egész és hat tízed százalék hasznót számíthatnak, mely haszonban már benne foglaltatik a rezsi költség is. A törvényhozó mindössze azt enged meg, hogy olyan áruknál, ahol rendszeres forrás, romlás fordul elő, a helyi szokásoknak megfelelő százalék számítassék ezen ugynevezett káló fejében. Hogy az egyesület tagjait a jövőben előfordulhat bármilyen árelenőrzés esetére biztosítsa, a kereskedelmi és iparkamarától szándékossá annak megállapítását kéri, hogy az egyes élelmiszer vagy egyéb közszükségleti cikknél milyen káló áll elő. Az egyesület felhívja az érdekelteket kereskedőket, hogy az áruknál rendszeresen előforduló és az áru természetéből származó szokásos káló mennyiségekről vagy százalékokról szakszerűen tájékoztassák az egyesületet. Az ár kalkulálásánál a töredék bantósszeg a legközelebbi leütősszegre felkereshető. (Nemzetgazdasági minisztérium spekulációs osztályának 78.627 számú 1939. november 17-iki átirata értelmében).

Az árelenőrzés alá eső cikkeken kívül vannak olyan cikkek, melyeknek árát a város, vagy minisztérium maximálta. Ezeket a maximált árakat nem szabad túllépni még akkor sem, ha a kereskedő ideig-óráig kénytelen volna maximált árúját veszteséggel eladni. Mert a maximált árak túllépése esetén — az új törvény értelmében — adójuknak negyedétől feléig terjedő pénzbüntetéssel, árujuk elkobzásával, üzletüknek 3—30 napig való bezárásával, egy hónapi idő eltelté után való visszaesésük esetén pedig a büntetések kétszeresével, üzletüknek 6 hónapig terjedő bezárásával és 3 hónaptól egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendők.

Az egyesület kiskereskedő tagjainak azt tanácsolja tehát, hogy mindannyiszor, amikor napilapjukban maximalásról értesülnek, érdeklődjenek az

egyesület irodájában a maximális árak iránt, ahol mindenkor bő felvilágosításban részesülnek és ahol a város hivatalos maximalizálási hirdetményét is átvehetik.

Különösen felhívja az egyesület kiskereskedő tagjai figyelmét a petróleumra, melynek maximált ára jelenleg is 4 lei literenként, tehát jóformán csak veszteséggel adható el. Ennek ellenére ez az ár egy banival sem se léphető ki, különben a kereskedő ki van téve annak a veszélynek, hogy egész egzisztenciáját megsemmisítő büntetésben részesül.

Az elsőrendű közszükségleti cikkeknél eladásakor a kiskereskedő köteles a vásárolt cikkekről a fogyasztónak jegyzéket (Nota) kiszolgáltatni, a melyen az áru megnevezésének, a mennyiségnek és vételárának szerepelnie kell. Ezeket a jegyzékeket olyan füzetekből kell kitépni, amelyben másolat lap marad, melyet a kiskereskedő az ellenőrző közegeknek bármikor elő tudjon mutatni. A jegyzékek csak az árelenőrzés céljából használhatók fel, tehát az adomegállapításnál és egyéb esetekben bemutatásuk nem követelhető. Ezek a jegyzékek úgy a kincstári, mint a repülőbélyeg alól mentesek, vagyis teljesen bélyegmentesen állítandók ki. Háromezer leinél nagyobb vásárlásnál azonban a kereskedő köteles sorszámozott számlakönyvével a fogyasztónak is rendes számlát kibocsátani, mely 4 ezrelék kincstári számlabélyeggel és 4 ezrelék repülőbélyeggel látandó el. Ha ezt nem teszi, adójának felével büntetendő.

A kiskereskedők tehát haladéktalanul nézzék át legutolsó árlapjaikat és ahol a közszükségleti cikkeknél a jelenleg megengedett 17,6 százaléknál nagyobb haszonra kalkuláltak, kalkulálják át áruikat, készítsenek új árjegyzékeket. még pedig ha nagyobb üzlettel rendelkeznek, több példányban és ezek két példányt nyújtsák be a városi gazdasági hivatalnál (57. ajtószám) a délelőtti hivatalos órák alatt, hogy az egyik példányt a benyújtás igazolását tartalmazó pecséttel ellátva visszakaphassák. E visszakapott listákat kötelesek még akkor is megőrizni, ha újabb árváltozás esetén új listákat függesztenének ki, mert későbbi ellenőrzés esetén ezeket tudják igazolni, hogy mindenkor megfeleleek az előírásoknak. Ahol az üzletléliség nagyobb, több listát kell látható helyen kifüggeszteni.

2. A nagykereskedők kötelezettségei

A törvény szempontjából nagykereskedőnek tekintendő az, aki elsőrendű közszükségleti cikkeknél nyilváníttot árut viszonteladónak árusít.

Ilyen nagybani árusításokhoz csak annak van joga, akit a nemzetgazdasági minisztérium és jogában megerősített. Aki e jogának megerősítését mindenzéideig nem kérte, haladéktalanul forduljon ilyen kérelemmel a minisztériumhoz. Mindazok a cégek, melyek már kérvényezték nagybani eladási joguk megerősítését, azonban december elsejéig elintézését a minisztériumtól nem kaptak, december 5-ig kötelesek előbbi kérvényükre való hivatkozással újra kérni a megerősítő okirat kiadását, mely esetben a minisztérium a megerősítő okmányt december 31-ig kiadja.

A közszükségleti cikkel nagyban kereskedő cég köteles félhónonként a minisztériumnak helyzetjelentést küldeni. A helyzetjelentés részleteiről az egyesület tagjai felvilágosítást nyerhetnek az egyesületi irodában. A helyzetjelentések elmulasztása 5000-tól 25.000 leig terjedő pénzbírsággal, ismétlődés esetén ennek kétszeresével és 15 naptól 3 hónapig terjedhető elzárással jár. Az egyesületi tagok számára az egyesület vállalja a rendszeres nyilvántartás szerepét ha az időközök lejártá előtti egy-két nappal hamarabb jelentéseiket az egyesületi irodába az ajánlott levél portódíjával együtt beküldik.

A közszükségleti cikkeknél nagybani kalkulálásánál a bélyeggel növelt számlaösszeg tíz százaléka veendő haszon gyanánt, ezenkívül az eladási árhoz kalkulálható a szállítási (befuvarozási) költség, biztosítás, az üzlet- és raktárbér, az alkalmazottak fizetési kötsége és az adók. Célserű annak a kiszámítása, hogy az üzleti forgalom hány százalékát képezik ezek a kalkulálható beszámítható rezsi-terhek. Az így eredményezett haszontöbblet azonban okmányszerűen bizonyítandó. Ha az áru több nagy-

Nem elég, hogy a kiskereskedők kifüggesztik az árlistákat. Ezenkívül még magára az ellenőrzés alá eső közszükségleti cikkekre vagy annak fiókjára vagy göngyölegére — teljesen az áru természetének megfelelően — is rá kell írni az árat, vagy címkével kell azt ellátni. Ez a kötelezettség a közszükségleti cikkeknél nem minősített egyéb áru nem terheli.

Eppen így nem szól a törvény a kirakato helyezett cikkek ármegejelöléséről sem. Azonban ajánljuk, ha közszükségleti cikkeknél minősített árak helyeznénk a kirakathoz, azt lássák el az ár megejelölésével a kirakathoz is.

Gondosan figyeljen a kereskedő arra, hogy közszükségleti cikkekről szóló számlát bármikor tudja mutatni az árelenőrző közegeknek. Egyként kereskedőtől, iparostól és gyárostól, sőt házaló vagy utazó egyéntől sem szabad más árat vásárolni, mint bélyegezett számla ellenében különben évi adójának felével büntetendő.

A kiskereskedők végül kötelesek a minden árváltozás esetén a városnál két példányban a városi hivatalnál benyújtandó jegyzékeken kívül minden hónapban és tizenötödiken szintén a városnál helyzetjelentést benyújtani. Ennek elmulasztása vagy az elmulasztás ki nem függesztése igen súlyos bírság esik. Akik e listákat nem nyújtják be szabályosan, a városi rendőrség által végzett helyszíni ellenőrzés során a városi központi ellenőrzés során feltűnő ki lesznek kutatva, tehát törekedniük kell a kötelezettségük hiánytalan betartására.

A Kereskedők Egyesülete a volt Lloyd épület első emeletén levő irodájában hivatalos órái tagjainak legmesszebbmenő segítségére van úgy árkalkulációjuk ellenőrzésében, ha magukkal a városi beszerzési számláikat és egyéb igazoló iratokat valamint árlistáikat összeállításában és benyújtásában. A városnál benyújtandó és az üzletben elhelyezendő listák és a tizenöt naponként a városnál benyújtandó helyzetjelentések bélyegmentesek.

Végül a Kereskedők Egyesülete arra az új kötelezettségre is felhívja azon kiskereskedő társaságokat, akik elsőrendű közszükségleti cikkeket árusítanak, hogy üzletükben látható helyen kifüggeszteni a pénzügyigazgatóság, vagy az árelenőrző ügyosztály által, amely hivatalosan igazolja, hogy az illető kereskedő mennyi évi adót fizet.

A Kereskedők Egyesülete minden hozzá forduló kereskedővel tagjával a városi gazdasági hivatalnál megbeszéli a pénzügyigazgatóság ellenőrző hivatalától beszerzi a megfelelő bizonylatot. Az erre vonatkozó kérvényezés és a bizonylat céljára szolgáló nyomtatvány az egyesület irodájában díjmentesen áll a tagok rendelkezésére. A pénzügyigazgatóságokhoz intézendő törvény és a bizonylat bélyegdíja 25 lei.

Végül a Kereskedők Egyesülete saját érdekében felhívja tagjait, hogy a spekulációs törvényből kifolyó bármilyen kifogás lenne ellenük, melyet felismerésük céljából késedelem nélkül forduljanak az egyesülethez.

kereskedő kezén meggyereztil, a megengedett szon csak egyszer számítható.

A közszükségleti cikket eladó kereskedő minden esetben köteles számlakönyvéből szabályosan elvezetett számlát kiszolgáltatni viszonteladójának. A nagykereskedőknek a kiskereskedőhöz hasonlóan be kell szerelniük pénzügyi eller hivataluktól olyan hivatalos bizonylatot, mely adójuk összegét igazolja. E bizonylat megszerzésében az egyesület tagjai rendelkezésére áll.

Ha a minisztérium újabb cikkeket minősített közszükségleti cikkeknél, úgy ezek tulajdonosai kötelesek a minisztériumtól három napon belül kötelesek mennyiségbejelentést továbbítani a minisztériumhoz, különbeni súlyos bírság terhe alatt.

Az egyesület végül a legnagyobb mértékben felhívja minden érdekelteket kereskedő figyelmét, hogy rendkívül súlyos szankciókat tartalmazó törvény minden előírásához a legnagyobb gondossággal pontossággal alkalmazkodjanak.

(=) A mezőgazdasági kamara svájci bírákat vásárolt. Cristea Tiberiu dr. állategészségügyi vezérfelügyelő a temesvári mezőgazdasági kamara megbízásából egy bizottság élén Svájcban járt, ahol hetvenkilenc fiatal svájci bírákat vásárolt. A fiatal tenyészbikák nagyobbik részét a mezőgazdasági kamara temesmegyei közszükségleti kamara helyezi el, kisebbik részét pedig átengedte Brassónyegységnek.

(=) Továbbra is élénk a kereslet a bányás gabonapiacra és így az üzleti forgalom is megnövekedett. A piaci árak a következők: Bú 460, ótengeri 420, újtengeri, morzsolt, 350, kópa 320, új zab 430, muharag 500, tökmag, árú, 1200, tavaszi árpa 450 lei százkilónként. Lóheremag 36 lei és a lucernamag 57 lei kilónként.

Megváltozik a közszükségleti cikkek listája

Nhány árucikket kivesznek, másokat felvesznek az ellenőrzést kivánó áruk felsorolásából.

Az új spekulatörvény végrehajtási utasításban előkészületben és naponta tartják a különböző központi bizottságok. A gazdasági minisztériumban működő közszükségleti bizottság Missir államtitkár vezetésével tanácskozt az érdekeltek és a szakértők által előterjesztett kérelmek és javaslatokról, hogy a megfelelőket a végrehajtási lista bevegék. E kérdések középpontjában a törvény ellenőrzése alá vont közszükségleti cikkek meghatározása. Az eddigi jegyzékben tartottak tagnak, másutt szülnék bizonyos cikkeknek sokféle minősége és van, ezek közül a különlegesek és drágább cikkek és nem elsőrendű szükségleteknek a drágább halak, konzervek, ikrettek stb. Ezeket részletes felsoro-

lás ki fogja a jegyzékből. Viszont szó van több ipari készítménynek közszükségletivé nyilvánításáról, így elsősorban a talpbőrrel. A minapi fronttervezet által megbízott tanulmányozó bizottság kétszer is ülésezett és átvizsgálta az előterjesztéseket, amelyeket a szakkörök tettek a két legfontosabb kérdés tárgyában: az áruval való ellátás és elosztás, valamint az ár-emelkedések korlátozása tárgyában. Ez a bizottság a bucarestii kereskedelmi kamara elnökének, Negel-nek a vezetése alatt ma megállapítja annak a javaslatnak a szövegét, amelyet a spekulatörvény végrehajtása tárgyában a nemzetgazdasági miniszter rendelkezésére bocsát. Ez a javaslat fogja alapját képezni a végrehajtási utasításnak, amely a közszükségleti cikkek új jegyzékét is hozni fogja.

(—) A magánalkalmazottak kollektív szerződés-tervezete. A magántisztviselők és magánalkalmazottak céhének temesvári központja elkészítette a kollektív szerződés tervezetét, amelyet eljuttattak a gyárosok országos szövetségéhez, a bányászi gyárosok szövetségéhez, a kereskedelmi testületnek a temesi helytartóság területén működő szövetségéhez, a kereskedők egyesületéhez, a kereskedelmi és iparkamara-hoz, a munkaiügyi vezérfelügyelőséghez és a munkaiügyi minisztériumhoz. A kollektív szerződés tervezetéhez emlékiratot is csatoltak, amelyben utalnak arra, hogy az észlelt ár-emelkedés folytán a magántisztviselők és magánalkalmazottak életnivója alábbszállott és ezért sürgős ezen alkalmazottak fizetésének egységes rendezése. A kollektív szerződés tervezetének legfontosabb pontja a fizetések értékének a kiegyenlítőzése. A huszonegy pontot tartalmazó tervezet részletesen kiter mindazokra a kérdésekre is, amelyek a munkaadók és az alkalmazottak közötti viszonyra vonatkoznak.

— Március 1-re halasztják az új kereskedelmi törvény életbeléptetését. Az igazságügyi miniszter rendeletét törvénnyel terjesztett aláírás végett a király elé, amely elrendeli az új kereskedelmi törvénynek az 1940. március 1-én leendő életbeléptetését. Ennek a törvénynek eredetileg már 1939. május 1-én kellett volna életbelépnie, azonban az átmeneti intézkedések megoldása végett ezt 1940. január 1-re halasztotta el egy rendelettel. Most 1940. március 1. lesz a határidő arra való tekintettel, hogy ugyanakkor kell életbelépnie az új polgári törvénykönyvnek és az új polgári perrendtartásnak is. A kereskedelmi törvényből azonban már október 7-ike óta életben van a részvénytársaságok jogviszonyairól vonatkozó fejezet azokkal a módosításokkal, amelyek a részvények szindikalizálására és a holding-társaságokra vonatkozólag a napokban váltak törvényvé.

— Németország mozdonyokat szállít Bulgáriának. A német nehézipar teljesítőképeségének bizonyítéka, hogy a német üzemek nemcsak régebben vállalt kötelezettségeknek tesznek eleget, hanem újabb megrendeléseket is elfogadnak. A német mozdonygyárak közül például az esseni Krupp-művek öt gyorsvonati mozdonyt, a kasseli Henschel & Sohn-cég pedig négy teherlokomotívot szállít a bulgár államvasutak vezérigazgatóságának. A német-bulgár gazdasági kapcsolatok már a közelmúltban is rendkívül szorosak voltak. Az 1937—38. évben például a német birodalom a bulgár kivétel felét vette át.

— A román-török kereskedelmi és pénzügyi egyezmény közzététele. Megjelent a hivatalos lapban és ezáltal jogerős lett a Románia és Törökország között november 9-én aláírt és november 21-től számított egy évre szóló kereskedelmi és pénzügyi egyezmény, amelynek további meghosszabbításáról a két ország 1940. szeptemberében fog határozni. A megállapodáshoz jegyzékek vannak csatolva, amelyek megszabják, hogy milyen áruból milyen mennyiségeket szállít egymásnak a két ország. Románia főként halakat, ikrát, halolajat, dohányt, mogyorót, narancsot, gesztenyét, fügét és nagymennyiségű nem részletezett árut vesz át, ezzel szemben fát, cellulózt, kémiai gyártmányokat, ásványolajat, aszfaltot és bitument szállít. A két ország egymásnak lényeges vám-tarifaredukciót is biztosít.

— A kincstár követelése megelőzi a hátralékos munkabéreket. Fontos elvi jelentőségű döntés hangzott el a napokban a kolozsvári munkabírósa előtt. M. L. kolozsvári kézzelkereskedővel szemben, miután fizetésképtelenné vált, a munkabírósa több alkalmazottja pernyertes lett és a jogerős ítéletek alapján lefoglaltatták, majd elárvereztették a kereskedő árukészletének egy részét. Az árverésen 50.000 lei folyt be, melynek felosztására a munkabírósa sorrendi tárgyalást tűzött ki. A tárgyaláson az adóinkstár képviselője bejelentette, hogy az árverési költségek és a zárgondnoki díj kiegyenlítése után a kincstár adóhátralékból származó követelése kerülnek sorra, mert a különleges joggal rendelkező alkalmazottakkal szemben is az államkincstár illeti meg az elsőség. A kolozsvári munkabírósa több tárgyalás után most hirdetett ítéletet és a kincstár érvelését elfogadva, leszögezte, hogy a kincstári követelések még akkor is minden esetben megelőzik a priviligizált munkabérek követeléseket, ha az utóbbiak kielégítésére végrehajtást vezetnek.

— A Cassa Cercuala központi igazgatóságának határozatai. A Munkaspénztár központi igazgatóságára két érdekes rendelkezést kapott. Az egyik arra a kérdésre vonatkozik, hogy jár-e betegség esetén az 50 százalékos családi segély azoknak az önálló iparosoknak, akiknek betegsége azelőtt működött, az igazgatóság úgy döntött, hogy a segély — ellenkező törvényes intézkedés hiányában — ebben az esetben is jár. — Kimondta az igazgatóság, hogy a háztartási alkalmazottaktól a heti építkezési díj nem szedhető, mivel az a Fondul Muncinac járó leies heti díj járuléka, ez utóbbi alól pedig a háztartási alkalmazottak mentesek. A csoportmunkásoknál az 1 leies heti járuléktól helyett a munkabérek 3 ezreléke vonandó le Épti-kezesi Alapra, mint átalányösszeg.

— A pengő ár-emelkedése. A pengő árfolyama a nemzetközi viszonylatban erős emelkedést mutat. Zürichben 68—70 árfolyamon jegyezték. A bucarestii szabadforgalomban a pengő 50 leit ért el.

— A szabad devizák tőzsdéforgalma. A bucarestii tőzsdén megindult a 70 százalékos szabad deviza értékesítésének a forgalma. Egyelőre a kereslet kicsiny, mert a behozatali engedélyek még most vannak kibocsátás alatt. Az exportőröktől az importőrök éppen ezért egyelőre csak azzal a kikötéssel vásároltak, hogy a vétel a nemzetgazdasági minisztérium behozatali és devizaengedélyezésétől függ. Az angol font jegyzése 1180—1200 lei között mozog.

— Kedvezően telet a vetés. A kedvező időjárás a buza vetések helyzetét feljavította. Az ország délkeleti részében tegnap beállott havazás és eső megállította a vetési munkálatokat, de a már elvetett magvak jó körülmények között vegetálnak. Az eddig bevetett területmennyiséget 3 millió 200 ezer hektárra becsülik.

A CLUJI ROMÁN OPERA VENDÉGJÁTÉKA VÁROSI SZÍNHÁZ TEMESVÁR.

Pénteken este:

Bohémélet

Puccini operája.
Szombaton este:

A szevillai borbély

Rossini operája.

Vasárnap délután 3 órákor félhétvárral:

HOFFMANN MESÉI

Offenbach operája.

Vasárnap este fél 9 órákor:

FAUST

Gounod operája.

Hétfőn este bucsuelőadás:

Traviata

Verdi operája.

130 tagú együttes, ének-, zene- és balettkar.
Pompás díszletek és kellekek.

Jegyek 20—120 leies árban a színháznál.
Vasárnap délutáni helyárak 15—60 lei.

Milyen cikkekben keres kapcsolatot a külföld?

Bucaresti Kereskedelmi és Iparkamara-hoz a romániai árucikkekre érkeztek be érdeklődők a külföldről: Egyiptom: Alexandriai cég a kávé cikkek képviselőjét vállalja: épületvasárk, ezüstárk, konyhafelszerelések, stb. — Tel-Avivi cég sertésszort keres. Német: Tescheni (Szilézia) cég nagyobb mennyiségű keres. Egy bécsi enygyár butor-, zongoragyárakkal összeköttetésben lévő képviselő, újfajta butorenny bevezetésére. Görög: Saloniki cég falemezeket keres. Egy athéni cég szárnyast keres. Egy másik athéni cég árukat keres. Jugoszlávia: Kamnikai cég árukat keres. Lettország: Lipajai (Libau) cég exportőrökkel keres összeköttetést. Cseh: Proletár: Teplice-Schönau cég gyűjtemények, konzerv-, hentesáru-, bor- stb. export képviselőjét vállalja. Uruguay: Montevidei fagardana exportőrökkel keres összeköttetést. Magyarország: Budapesti cég növényi olajjal keres összeköttetést. Törökország: Konsztopolyi cég üveggyárakkal, faexportőrökkel és más olyan román exportőrökkel keres össze- tét, akiknek Törökországban elhelyezhető ex- tásmas fagyut keres, egy másik konstantiná- lyi faolaj exportőrökkel keres összeköttetést. Szamadia konstantinápolyi cég porcellángyár- terek összeköttetést, egy negyedik konstan- tinápolyi cég jutavászon exportőrökkel keres ösz- kötést.

Fontos információk a buca- reszkedelmi és Iparkamara információk osz- kolgathatók.

Néhány cikkben áresés várható

A hivatalos hatóság és az összes szak- vezetek megállapították, hogy az árak emelkedése abban a pillanatban megáll, amikor a készlet mennyiségű áru kerül forgalomba. A kereskedelmi hivatal éppen ezért minden áruárnyitást alkalmaz a behozatali engedélyek kiadásánál. Gyarmatárk és rizs- szállítványok ár- emelkedése szerint uton vannak, úgy, hogy a készlet mennyisége szerint van kilátás.

A legerősebben felhajtott árucikkeknél ró- videsen áresésre van kilátás.

Az árucikkek nagy a ár-emelkedés a pamut- tati nehézségek miatt. Németország most árukat tesz, hogy 30 százalék erejéig mű- anyommal kevert gyapjúfonalat szállítana, mi- gyon csak ilyen keverék exportálható. A szomszédaink szerint

Az árucikkkel kevert anyagok súlyos vámtételek alá esnek.

Az árucikk használható lennénk is tehát a fonalak, csak az esetben veheti fel az or- zág a vámtételeket mérsékelni. A beho- zati cégek kérelmet is terjesztettek a nem- zetgazdasági minisztériumhoz, azért, hogy a vámtarifája 140—146. tételeit ebben a vonatkozás- ban szállítsa le.

SPORTSEMÉNYEK

Városközi asztali teniszverseny lesz december harmadikán Temesvárott

Az őszi futballszezon rövidesen véget ér és azután sor kerülhet azokra a sportokra, amelyeket téren lehet folytatni. Ezek között szerepel az asztali tenisz is, amely Temesvárott is eléggé népszerű. Az asztali tenisz szezonnyitó nagy versenyét az idén a gyárvárosi katolikus ifjúsági egyesület rendezi december 3-án. Már az előkészületekből megállapítható, hogy már régebben volt Temesvárott olyan nagyszabású verseny, mint amilyen a december 3-iki lesz. Ezen ugyanis nemcsak a temesvári versenyzők vesznek részt, hanem a Bánság és Erdély más városainak legjobb játékosai is. Eddig tizenegy csapat nevezett be. Temesvárról öt csapat: a IOGT, a Kadima, a Vulturi, a III. kerületi FC és a rendező egyesület csapatai. A küzdelmek érdekességét azonban az aradi, resicai, nagyvárad, szatmári és zombolyai versenyzők játéka fogja jelenteni. Aradról az SGA és Hakoah, Resicáról pedig az SSMR kitűnő gárdája jelentette be részvételét. Szatmár asztali tenisz sportját az ottani CFR játékosai képviselik.

Ezek között van Giurgiu a román bajnokság tavalyi ifjúsági győztese és Campian, aki a tavalyi ifjúsági bajnokság második helyezette volt. Nagyváradról a Makabi játékosai vesznek részt a versenyen. A Makabi gárda tagjai: Váradai István az országos bajnokság és a kupaversenyek harmadik helyezette, Spitz György, aki szintén helyezéshez jutott az országos bajnokság küzdelmeiben. Steiner György külföldön is számos sikert ért el, Robicsek István és Weisz István pedig az ifjúsági bajnokságok győztesei. Az aradi Hakoah színeiben húsz versenyző fog indulni, köztük Ponta volt bajnok, Glantz II., aki szintén bajnokságot nyert és Fischer, Jávor, valamint Bernát ifjúsági bajnokok. A temesvári csapatok egymás elleni küzdelme december 3-án reggel nyolc órakor, míg a városközi nagy összecsapás délután két órakor kezdődik. A versenyt a rendező egyesület gyárvárosi Tigrului uca 7 szám alatti helyiségében tartják meg. A városközi versenyről iránt sportkörökben máris nagy érdeklődés mutatkozik.

Sporthírek mindenfelől

Egy-két külföldi játékos is szerepelhet a román jégkorong-csapatokban. A román jégkorong-csapatoknak a szövetség lehetővé teszi egy-két külföldi játékos alkalmazását. Ezt a határozatot a lengyel menekült játékosok érdekében hozták, akik ilyen módon leszerződhetnek a romániai csapatokhoz. Romániában jelenleg több lengyel játékos tartózkodik.

Tehetségkutató a bécsi műjégy pályán. A bécsi műjégy pályán egy napig nem szedtek jegyet, hogy ezáltal minél többeknek lehetővé tegyék a jégy pálya látogatását. A vezetők ezáltal olyan tehetségeket fedeztek fel, akiket másképpen nem találtak volna fel. Eppen ezért elhatározták, hogy a jövőben többször megrendezik az ilyen propaganda-napot.

Magyarország és Amerika az olimpiai játékok megtartása mellett. Baillet-Latour gróf, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnöke kérdést intézett a tagállamokhoz, hogy kívánják-e a jelenlegi helyzetben a helsinki olimpia megrendezését. A magyar olimpiai bizottság azt is közölte a nemzetközi bizottsággal, hogy abban az esetben, ha a német, olasz, angol és francia versenyzők nem jelennének meg az olimpiai játékokon, az olimpiát nem lehetne teljes értékűnek tekinteni a békebeliellen szemben. Hasonlóképpen nyilatkozott az amerikai bizottság is, amely az olimpiai játékok megtartása mellett foglalt állást.

Ehhalasztották az itéletírdetést a Gloria CFR ügyében. A legfelsőbb szövetségi tanács legutóbbi ülésén nem foglalkozhatott a Gloria CFR ismeretes ügyével, mert a fellebbezési bizottság nem terjesztette be írásban a határozatát. Így a nagyfontosságú ügyben csak a következő ülésen hoznak végleges döntést.

RÓZSASZÜRET

18

IRTA: LIGETI ERNŐ

Megfordult és önértéket mélyen megbántva, a hajó mozgása következtében kissé tántorgóan elment. De hova mehetett volna el? Vizen voltak és Coppet-ig meg sem áll a hajó. Az összes retour-jegyek különben is nála vannak és így tiúntetőleg ki sem szállhatott.

Isabel igyekezett menteni magát anyja előtt. Nem akarta egyiküket sem megbántani. Tynner félreértette, nincs semmi humorérzéke. Egészen őszintén gondolta, hogy ha anyja történetesen nem apjának lenne a felesége és ha Tynner nem őt akarná elvenni feleségül, menynyire tiszta szívből javallotta volna anyának ezt az új hódítást. Végére nem lehet kifogásolni, ha egy anya még mindig szép. És végül is... A vak is látja, hogy Tynnernek tetszik anyja. Akármilyen szokatlan, egyszerre mind a kettő tetszik neki. Tynnernek ezt a kékszakáll-tempóját tudomásul kell venni.

Montfleury né asszony fojtott indulattal hallgatta. Nagyon erőlyes akart lenni, de fokozatosan elbágyadt, a végén csak ennyit mondott:

— Eppen most kellett neked is ezt az ostoba megjegyzést megtenni.

Isabel színlelt bűnbánattal sütötte le a szemét.

— Két perccel ezelőtt kérte meg tőlem a kezdet és én azon gondolkodtam, hogyan üssem minél hamarabb nyélbe a házasságot.

Isabel hangosan el kacagta magát. Egyszerre olyan kedve támadt, hogy ha azt mondta volna neki valaki, ugorjon a vízbe ruhástól és ússzon ki a partig, megtette volna.

Később Isabel ezt a jelenetet megírta Ivánnak is.

... És képzelje, végül is nekem kellett le-

menem érte a dohányzóba. Sikertől megvigasztalom. Kimagyarázkodtam — nálam rendkívül könnyen megy elégtételt adni valakinek, akivel szemben nem érzek büntudatot. De kérem, ebből ne következtessen! Leon Tynner nekem közömbös! Esetleg hozzá is megyek feleségül, még ez is megtörténhetik. Olyan fejtegetésre állított világot élünk... Hát a szalóngözös partot ért. Kiszálltunk, de nem Nyomban, hanem Coppetben, anyja nem akarta tovább rázatni magát a gőzösn. A levegő fűledt volt, tele porral, a házfalakon pedig virított a sok hirdetés és felhívás. Egyszerre kitört a kánikula. És maguknál? Ott a Rue... Hát nem szörnyű? Már a második oldalt írom és sejtelmem sincs, hol lakik. Nem baj! A levelet mindenesetre befejezem, elküldöm egy bojt a rendőrségi bejelentőbe, vagy telefonálom Ammendenek. Ismeri? Kit ismer maga? Tudja, milyen kiváló férfiú ez a Leon Tynner? Ó az, akit „lerajzolt” volt s akitől meg akart szabadítani tánc közben. Most már tud mindent. Szeressen rendületlenül és alkalmazkodjék hozzám. Vegye tudomásul egyszer és mindenkorra, hogy mindig az én kívánságomnak kell teljesülnie és ha nekem eszembe jut, hogy egy fél óra múlva otthagynom magát és elmegyek a bélyeggyűjtők nemzetközi kongresszusára, — fájdalom, ma már csak ilyesmi akad horogra Genfben — akkor se tegyen semmi megjegyzést, csak helyeseljen.

Ujság: anyja már nincs itt. Láttá volna, hogy mennyire meg volt illetődve Coppetben, amikor megmutatták neki Stael bárónő hálószobáját. Tinemenyes... Mielőtt anyja elutazott volna, nagylelkűen nekem ajándékozta sáljai egyikét, a hermélint. Az állomáson megcsókolt jobbról, balról, komornáját átküldte a harmadik osztályba. Tynnernek mind a két kezét odanyújtotta és elrohogott, lebegtette maga után angyali könnyelműségét, amelyet tulajdonképpen irigynem kellene. Egy könnyecskét is láttam a szemében, amit le fog törölni egy fél perc múlva a zsebkendőjével. Kölnivíz, arcfesték, satöbbi. Ó

Grafológiai szelvény

amelyek ellenben a Déli Hírlap kedvezményes íráselemzésben részesül. Néhány sor kézírás a nem és életkor jelölésével, a szelvényvel együtt a külföldi vatalba küldendő, a Déli Hírlap grafológiai sa számára. Egy íráselemzés kedvezményesen 50 lei, ami levélbélyegzettel és bélyegezett válaszborítékkal az elemzésre szánt kézíráshoz mellőző. A válaszokat a Déli Hírlap grafológiai zárt borítékban, vagy jelíges levélben meg és visszaküldi a kézírást.

Nagy harcban szerezte meg a győzelmet az Ujpest a magis bajnoki mérkőzésen

Szardán délután Kassán játszották a mezező főny közönség előtt a két csapat ismételt bajnoki mérkőzését, amelyet az csapata nagy küzdelemben megnyert. A gólt az első félidőben Vitéz a kassai csapat szerezte meg. Ezt az előnyt a KAC az időben tartotta is, majd szünet után az kerekedett felül és Kocsisnak sikerült lőnie. Az egyik sarokrugásnál, amelyet ivelt középre, a kapus megfogta ugyan a de az ujepesti csatárok labdával együtt a nyomták. Ezzel a góllal az Ujpest megnyert a mérkőzést.

Díjtalanul utazhatnak a vidéki atléták a ber 3-iki mezei futóversenyre. A fővárosi Dacia december 3-án országos mezei futó rendez, amelyre a vidéki atléták teljesen díjtalanul utazhatnak. A vasúti utazás és a bucsuresti költségeit teljes egészében fedezik.

már messze rohog és én itt maradtam a hálóm... Igazán nem az idegrendszerem gesége ez, de az emberben felöltik, hogy egy hölgy, aki neki anyja is lehetett volna, félrevelték anyáinkat és mi nem s tünk rajtuk. Tynnerünk kifogástalanul dík, felede minden csinytevés, átszelle közölte velem, hogy most már anyám van egyenesen fülhatalmazása szolgálaton és egyben ellenőrzést gyakorolni fölötter csak ez hiányzik... De már is megtört csak panaszkodni tud. Csinálhatok minden kenységét, méltányoljam azokat a barátim meket, amelyekkel velem szemben vis Szegény. — Mondja csak, a gyomorsav és tulajdonképpen melyik életétől kötelez mindenki? ...!

A levél e helyen megszakadt. Isabel teljesen kanyarította alá az I-t. Leragasztotta a ritéket, a szálloda portásának odaadta, hogy rason utána a lakhelynek és kézbesíttesse vel csak egy nappal azután érkezett meg, a megint találkoztak.

— Túlságosan fiatalok vagyunk ahhoz a szerelemről beszélgessünk is — ez egyik Isabel tételeinek, amelyhez ragaszkodott. gyon természetesen sokat sétáltak a park és a templomokban. Ahol a háttér is hangul kecsesgett, a magányosság pedig egy biztatta őket, csókolóztak. Genf minden léke kísértésbe hozta őket. A kimondott s magát profanzizálta — ezt is Isabel mondott többet nem ismételte, mert ez már kezdet volt a szentségtörésnek. A „kimondott” s lyett egyéb szavakat utstogtak... Iván elmesélte, hogy történelemszakos, ebben a ben megkaphatja a segédtanári állását S ban, de vannak művészi ambíciói is. Forrák nem alakult tervek. Résztelenen meg a írni Bulgária műemlékeinek a történetét életének egyik főműve lesz. Nem is képzelt bel, hogy Bulgáriának, különösen a vallás

Színház

A kolozsvári operaegyüttes bemutatkozása

Manon című dalmű remek előadása

Ahol tartottunk, hogy az utazás fáradal-
dős, esős idő kellemetlenül fognak hat-
kozni a kolozsvári opera művészeinek kényes hang-
szerepeire. Azonban kellemesen csalódtunk. A ven-
ezelő kitűnő együttes nyomát sem mutat-
nak a közönség előtt, fáradtságnak, olyan ragyo-
s volt már első bemutatkozása, hogy még
is eme élményszerű teljesítmény hatása
szűnik. A Manon volt az első előadás; Mas-
salhatatlan műve bontakozott ki előttünk
színházában, olyan töretlen szépségben,
szépséges gráciával, ahogyan csak ritkán
találunk látni, hallani ezt a hervadhatat-
lan szépségű dalművet. Róza Anna Manon
szerepében úgy énekel, mint játékban a leg-
jobbabbat nyújtotta. A Prevost-regény hő-
sége nem eddigi, hanem új alakításában.
A Manon kitűnő De Grioux volt. Hangja úgy ér-
telmes, mint finomságban nyert, mióta utol-
szóval. A budoár-jelenetben bámulatos
színházról tett tanúságot, a templom-ári-
a jellegéből kibontakozva már hősi fény-
szerepbe lépett, hatalmas, fejlődésképesű fia-
r. Demetrescu jóhangú és jellegzetes volt
Lescart. Soculsi kis szerepében
szépséges gyönyörűséget szerzett szépséges éne-
kkel. Popovici nagyszerű énekes és nagyszerű
szépséges Harangzengésű orgánuma éppoly ural-
malgú, mint méltóságteljes megjelenése, já-
rása. Szeméremlyen tüköletes volt az öreg De
szerepében. Kitűnőek voltak a többi ma-
nerek is, valamint a kar, mely a játéksze-
rűt tündöklőteljes szépségében. A
Róza karmester vezényletével valóság-
szépségek. Teljes szépségében bontakozott ki
a csipkefinom zenéjének minden bájja,
a közműzika virágfinom árnyalásai. A köz-
önségülölésig töltötte meg a színházat és

zúgó tapsokkal hálálta meg a felejthetetlen elő-
vezetést. (Flaneur.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

November 24-én, pénteken este fél 9 óra-
kor: Bohémélet.

November 25-én, szombaton este fél 9 óra-
kor: A szevillai borbély.

November 26-án, vasárnap délután 3 óra-
kor: Hoffmann meséi.

November 26-án, vasárnap este fél 9 óra-
kor: Faust.

November 27-én, hétfőn este fél 9 óra-
kor: Traviata.

Holnap este lesz a kereskedelmi szövetség jótékonycélu hangversenye

A társadalmi érdeklődés központjában ezen
a héten a temesi kereskedelmi testületek szövete-
ségének a Vörös Kereszt Egyesület javára ren-
dezendő hangversenye és teaestje áll, amely a
kereskedelmi és iparkamara Regele Ferdinand-
ut 2. szám alatti bérpalotájában, a volt Lloyd
palota dísztermében, valamint a szövetség klub-
jának összes helyiségeiben holnap, szombaton,
é. hó 25-én este pontosan kilenc órakor kezd-
dik. A hangversenyt és az estélyen Marta
Alexandru dr. királyi helytartó és neje is kilá-
tásba helyezték megjelenésüket, amely magas
látogatás emeli majd az est fényét. A hangver-
seny és a tea-est egyébként nyilvános és azon
mindenki szívesen látott vendég. Az est rende-

Siessen

még ma előfizetni a Déli Hírlap-
ra, akkor december elsejéig

ingyen

kapja a lapot korán reggel laká-
sára kikézesítve. Ha még ma
beküldi

hozzánk

az előfizetési díjat, nyomban
megküldjük a lapot címére és
december elsejéig ingyen kapja
a lapot.

zósége külön meghívókat nem bocsátott ki, az
érdeklődő közönségnek tehát érdekében áll, hogy
a korlátolt számban rendelkezésre álló jegyeket
a Cartea Romaneasca könyvkereskedésben, a
Kraye-drogériában és a kereskedelmi testüle-
tek szövetsége irodájában (volt Lloyd-palota el-
ső emelet, telefon 12—48) mielőtt átvegye vagy
előjegyezze.

A szombat esti művészi hangverseny mű-
során, mint már jelentettük, értékes zeneszámok
szerepelnek. Első szám Kóváry Chioreanu Elza
zongorajátéka lesz, aki Chopin B-moll balladá-
ját adja elő. Utána Suciú Ion, a kiváló mester-
hegedűs és kamara-játékos, Max Bruch tételes
koncertjét és Scarlatescu: Bagatelle című szer-
zeményét játssza, Dobrozemszky Gabriella zongorakísé-
retével. Kivételes zenét élvezetet nyújt
majd a hangverseny, amely után a kereskedelmi
kör összes helyiségeiben teát szolgálnak fel. A
belépőjegy ára a hangversenyre 100 lei, amely-
ben a tea is bennfoglaltatik.

terén, milyen gazdag értékei vannak. Isa-
belben nem is képzelte. Felmúlt és erre so-
gondolt. Most először hallotta e szót, hogy
és először hallott Bojana templomának
ról. Iván olyan hévvel tartott előadást Isa-
belben mintha külön tapaszték lett volna
a megvilágításához. Mikor a madarai
a véset reliefról kezdett szakszerű magya-
rázni, Isabel szeliden megfogta a kezét. — Kö-
szönöm, ennyire mégsem érdekel a dolog. Ekkor
fel Iván. — Tulajdonképpen... érdeklí
mindezt?

Talán nem is érdekel. De jólesik hallani
szóit, ahogyan jó, buzog magából. A Rhone
szóit sem értem, mégis jól esik hallani. Csó-
szó érzés itt Genfben! Akárhová megyek,
szóval elbűnülök a víz. És ez a víz, ez a
szóval ismerős mindenütt a nyomokban
szóval csatlakozik és elkezdi folyamatosan
szóval... Valószínűleg maga is hallja?

— Természetes, hogy hallom.
szóval, egészen semmitmondó dolgokban jött
szóval közöttük hallgatóságos meggyezés és ez
szóval erősebb záloga volt barátságunknak, mint
szóval denféle archaizálás. Ha egyszer én kezde-
szóval nekem beszélni Párisról, a Louvról, ak-
szóval vitnád csak ki a szemedet, — gondolta ma-
szóval Isabel és ilyenkor tegezte is Ivánt.

szóval Isabel egyébként makacsul kitartott a leve-
szóval mellett. Rábizni a postára az érzelmeket,
szóval pedig vallani — szentől-szembe. Iván bele-
szóval a játékba, anélkül, hogy bárminő magyará-
szóval igényelt volna. Az első időben minden reg-
szóval apott Isabeltől levelet. E levelek is természé-
szóval és híján voltak a „kimondott” szónak, rend-
szóval ment összevisszája azoknak a gondolatoknak,
szóval nyelveket a képzelet hevenyészett. Isabel hosz-
szóval zalmazáson fújta ezeket a szappanbuboré-
szóval volt, nem tudva sohasem előre, egyik-másik ho-
szóval gya sikerül. Iván azonban nagy fontosságot tu-
szóval szántott nekik. Belőlük megrajzolta Isabel
szóval lát, jobban, mintha most is ceruzával próbál-
szóval t volna meg.

Vajon milyen alaptermészetű lénynek fe-

szóval dezte fel Iván Isabelt? Voltak pillanatai, amikor
szóval megesküdött volna, hogy Isabelnél természete-
szóval sebb és minden rakoncátlansága ellenére is sze-
szóval lídebb lényvel még nem találkozott. Ez a leány
szóval ugyan vadul éli ki ösztöneit, de hogy nem törté-
szóval nik komolyabb baj vele, annak csak az az egyet-
szóval len oka, hogy utközben a megnyilvánulások át-
szóval szellemülnek és vesztik testi jellegüket. Annál
szóval könnyebben tehetta Iván ezt a megállapítást,
szóval mert így hajlamos volt önmagát is megítélni. Más
szóval kor boldogtalan lénynek tartotta. Hiányzott sze-
szóval rintre Isabelnek a valóság érzéke. Folyton repült.
szóval Saltomortálékat írt a levegőben és ő nem tudta
szóval követni őt. Neki csak keze volt, jól megkonstruált
szóval csontszerkezete, de szárnyai nem. Szóval boldog-
szóval talannak tartotta, nem tudva, hogy ez a levegős
szóval metafizika is boldogít, mert az üres térben nem
szóval ütheti meg magát az ember. Végül is Iván meg-
szóval állapította, hogy Isabel vélt boldogtalansága nem
szóval jár sem kockázattal, sem veszedelemmel. A fia-
szóval talságnak olyan alkotóeleme a boldogtalanság,
szóval mint a levegőnek az oxigén. Csak egy kicsit kell
szóval neki is erőlködnie és ő maga is boldogtalan-
szóval válik.

Igy telt el a legváltozatosabb semmittevé-
szóval sben hét vagy nyolc hónap. Szabatosabban e na-
szóval poknak három vagy négy órája. Isabel vigyázott
szóval arra, hogy ne lássák folytonosan egymást. Ki-
szóval kapcsolta az áramot, csak azért, hogy mind a ket-
szóval ten jobban megbecsülhessék a visszakapcsolást.
szóval Csókolózásnál tovább nem mentek. Vártak. Fe-
szóval gyelmezett emberek nem rohannak fejestől neki
szóval az ajtónak. Semmi sem olyan visszataszító,
szóval mint barátságatlan, rideg, lélek nélküli helyen,
szóval lopva szeretkezni. Majd... ennek is eljön az
szóval ideje. Már megbeszéltek egy kétnapos kirándu-
szóval lást Ferney-be, a Faucille-szorosba. Iván elkép-
szóval zelte, milyen lesz az a nap, amikor Isabel teljesen
szóval az övé lesz.

De váratlan esemény jött közbe.

szóval Isabelt — akkor már ismét elöltözött abba
szóval a régi penzióba, ahol a „szezon” előtt lakott, —
szóval egy délen sürgöny várta. A sürgönyt Darier, a
szóval Montfleury-gyár kereskedelmi igazgatója adta

szóval fel. Ez volt a tartalma:

— Atyját autóbaleset érte. Baleset nyug-
szóval talanító. Darier.

Ebben a pillanatban döbbsen rá Isabel, hogy
szóval tulajdonképpen ő sebesült meg. Ő rajta ment
szóval keresztül a hülye kerék és ha valami baj törté-
szóval nik, neki éppen olyan nehéz lesz jövőjét elkép-
szóval zelni apa nélkül, mint kar nélkül, vagy láb nél-
szóval küül. Drága jó apa! Hogy utálta mindig az autót.
szóval Amikor ő ült ott a soffor mellett és intett a szem-
szóval mével, hogy legalább nyolcvanra fokozza a se-
szóval bességet, apa a gyorsaság fokozására elvesztette
szóval önuralmát és azzal fenyegette meg szegény Fré-
szóval dit, hogy másnap kidobja. Apa nem híve a tech-
szóval nika rohamos fejlődésének. Valami szörnyű do-
szóval lognak kell jönnie, ha történetesen repülőgépre
szóval merészkedik. Ez annak a jele lesz, hogy a régi
szóval világ összeomlott teljesen. És most jön egy meg-
szóval veszekedett taxi, egy részeg sofforrel és...

Meg sem várja az esti gyorsot. Déltűn utá-
szóval zik el — repülőgéppel. Holmijait összecsomagol-
szóval ta, de nem vitte magával, a szállóában hagyta
szóval megőrzésre. Tynnernek, akit nem tudott telefo-
szóval non elérni a főtikkárságon, egy börtékben min-
szóval den meggyezés nélkül Darier sürgönyét hagy-
szóval ta hátra. Ebből tudni fogja, mi történt. Ivánnak
szóval pedig egy ceruzával írt névjegyet küldött, ame-
szóval lyen tudtára adta, hogy hírtelen el kellett utaz-
szóval nia. Reméli, csakhamar visszajön. Majd Páris-
szóval ból ír kimerítőbben. A repülőgépen jutott az
szóval eszébe, hogy tulajdonképpen megfordítva kellett
szóval volna. Inkább Ivánnak a sürgönyt, nehogy azt
szóval képzelje, hogy minden ok nélkül ugrott meg a
szóval városból. Az a hihetetlenül rövid idő, amelyet a
szóval gépen töltött, magányos asztalkájánál, cigaret-
szóval tázva s a változás, hogy az ember maga alatt
szóval hagyja a földet és ezer méter magasból, mint a
szóval kirakó-játék kockáit látja csak a házakat, a leg-
szóval több utast csak közhelyszerű megállapításokkal
szóval tölti el, de Isabelt feldobta a levegőbe a tudat,
szóval hogy apja életveszélyben van és így valósággal
szóval föményítve érezte azt mit jelent lebegni, ég és
szóval föld között.

szóval [Folytatás]

Rádió

PÉNTEK, NOVEMBER 24.

Bucuresti. 12.00: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 13.00: Időjelzés, sporthírek. 13.10: Hanglemek. 13.30: Cires Nicolae és zenekarának hangversenye. 14.00: Rádió ujság. 14.20: A hangverseny folytatása. 15.00: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Egyházi zene hanglemezzel. 19.35: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 19.45: Előadás. 20.00: Wagner Richárd „Walkürök” című operájának közvetítése a Román Operából. Az első felvonás szünetében (21.15—21.35) Rádió ujság, sporthírek. A második felvonás szünetében (23.05—23.20) francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. Utána: Étrend. 11.00: Hírek. 11.20: „Magyarország ifjúsági előadás”. 11.45: Felolvasás. 1.10: Ruprecht Ferenc énekel, zongorán kísér Kemény Ákos. 1.40: Hírek. 1.55: Szudy Nándorné zongorázik. 2.30: Rendőrzene. 3.30: Hírek. 5.15: Magyarországi hallgatónknak. Előadás. 5.45: Időjelzés, időjárásjelentés. 6.00: Hírek szlovák és magyarországi nyelven. 6.15: Pátria-hanglemek. 6.35: „Szekszárd és Sárköz”. Előadás. 7.00: Beszékert-zene. 8.00: „Okuljunk és cselekedjünk. Előadás. 8.15: Hírek. 8.25: László Imre magyar nótákat énekel, kísér Farkas Béla cigányzenekara. 9.10: A Filharmoniai Társaság hangversenye. 9.50: Hírek. 11.0: A Rádió Szalónzenekara. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20: Közvetítés az Ostendekávéházából. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.35: Tóth Gabriella énekel, zongorán kísér Rieger Tibor dr. 8.00: Cigányzene. 9.00: Hírek magyar, szlovák és magyarországi nyelven. 9.20: Szórakoztató zene.

SZOMBAT, NOVEMBER 25.

Bucuresti. 12.00: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: hanglemek. 13.00: Időjelzés, sporthírek. 13.10: Román zene hanglemezzel. 14.00: Rádió ujság. 14.20: Nagy énekesek hanglemezzel. 15.00: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 18.00: Országgőrk órája. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Operett-zene. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Bucuresti. 20.00: Előadás. 20.45: Rádió ujság. 21.00: Szimfonikus indulók hanglemezzel. 21.10: Rádió posta. 21.25: A Luceafarul tánczenekar hangver-

senye. 22.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: A hangverseny folytatása. 22.50: Könnyű zene hanglemezzel. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. Utána: Étrend. 11.00: Hírek. 11.15: „Ifjúsági rádió”. Beszél Budinszky Sándor. 1.10: Cigányzene. 1.40: Hírek. 2.30: Hanglemek. 3.30: Hírek. 5.15: Soós László előadása. 5.45: Hírek. 6.00: Hírek szlovák és magyarországi nyelven. 6.15: A Rádió postája. 6.45: „Ismert nóták — elfelejtett nóták”. Énekel Fazekas Mária és Cselényi József cigányzenekissérettel. 7.45: Halász Gábor előadása. 8.15: Hírek. 8.25: Dániel Ernő zongorázik. 8.45: „A rákbetegségekről”. Előadás. 9.15: A Kassai Rádió műsorából. „Az aranyrózsa”. Daljáték három felvonásban. 10.40: Hírek. 12.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.00: A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája. 7.30: A Budapesti—Kelenföldi Luther-Szövetség egyházzenei hangversenye. 8.30: „Bessenyei, a magyar életbölc”. Előadás. 9.00: Hírek magyar, szlovák és magyarországi nyelven. 9.20: Katonazene. 10.45: Kamarazene.

Ifjúsági könyvek

— **Julika és az ötödik osztály.** Palotai Boris nek néhány évvel ezelőtt megjelent Julika c. ifjúsági regénye, az országos ifjúsági regény pályázaton az első díjazottak és kitüntetettek között szerepelt. Ez bátorította fel Palotai Borisra arra, hogy a rendkívül nagyszerű Julikáról újabb ifjúsági regényt írjon. Az új regény címe „Julika és az ötödik osztály” és Szegő Éva pompás rajzaival az Athenaeum kiadásában jelent meg nagy, majdnem albumszerű alakban, szép díszkötésben és pompás rajzokkal. Ára díszkötésben 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj.

— **Pamfil kapitány.** Alexander Dumas írta meg először Pamfil kapitány történetét. Ebből az örökéletű, ragyogó történetből pompás ifjúsági könyv készült Rozsnyó Olga átdolgozásában és Fáy Dezső rajzaival. Páratlanul érdekes és kalandos történet Pamfil kapitány ifjúsági meséje. Az ügyes és csalafinta tengerészről, aki kis birodalmat alapított és gyarmatoszaga felvirágoztatására sokmilliót kölcsönt is tudott szerezni. Dumas: Pamfil kapitány az Athenaeum legújabb ifjúsági műveinek sorozatában jelent meg szép kiállításban, nagy majdnem albumszerű alakban, szép díszkötésben és pompás rajzokkal. Ára díszkötésben 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj.

— **Jánosi György:** Liplop Pali. Most jelent meg Jánosi György legújabb műve: „Liplop Pali mesék Török János rajzaival az Athenaeum ifjúsági műveinek sorozatában szép kiállításban majdnem albumszerű alakban, szép díszkötésben pompás rajzokkal. Ára díszkötésben 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj.

— **Morley-Karinty:** Pamacska. Chodor Morley angol író azok közé tartozik, aki a mai angol generáció szellemi és erkölcsi kialakításában nagy érdemeket szerzett. Morley könyvei kultúrnyelvre le vannak fordítva. Az Athenaeum kiadásában most jelent meg Christopher Morley Pamacska c. ifjúsági könyve, amelyet Frigyes, a nemrég elhunyt zseniális író fordította magyar nyelvre. A könyv szép rajzokkal, J. Warmuth rajzolóművész érdekes cíóval jelent meg, az Athenaeum legújabb ifjúsági műveinek sorozatában szép díszkötésben pompás rajzokkal, ára díszkötésben 132 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj.

— **Ferdinand a bika.** Munro Leaf világ híres humorista Ferdinand a bika címen olasz nyelvű ifjúsági művet írt, amelyet minden nyelvre fordítottak. A kitűnő ifjúsági mű magyar és Robert Lawson rajzaival jelent meg és nemcsak érdekes és értékes rajzok nagyban tették ezen ifjúsági mű európai és amerikai népszerűvé. Ferdinand a bika a szép és regényes országban indul el pályáján, amelyet szebb és szebb oldalas rajzok kísérik, a magyar ifjúság most megjelent ifjúsági műben. Munro Leaf Ferdinand a bika az Athenaeum legújabb ifjúsági műveinek sorozatában jelent meg nagy, majdnem albumszerű alakban, szép díszkötésben és pompás rajzokkal. Ára díszkötésben 99 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj.

DÉLI HÍRLAP

Bucurestiben
minden újságkiosztóban
kapható
Kérje a DÉLI HÍRLAPOT

APRÓ HIRDETÉSEI

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, elfűtött autók, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házaság nem közzelhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés: 10 leu. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felveszi I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici, Piata Badea Cartan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett) Gröz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-traffic, hovari IV. kerület: March-traffic, Piata Küttl. — Nógrády-traffic, (Corso mellett). — Schmidt-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittor Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkatmazas

Adminisztrációs műhelyvezetőt több évi gyakorlattal keresünk. Banat Motor Ford, Timisoara I., Bulev. Duca 8 szám. 1491

Allást keres

Kereskedelmi akadémiát végzett 27 éves keresztyény, gyakorlatlalt bíró, nőtlen fiatalember, tökéletes román, magyar, német és francia nyelven, megfelelő állást keres. Cím a kiadóban. 1485

27 éves fiatalember, román, magyar nyelvet bírja megfelelő állást keres. III., Str. Coroana de Otel 5. Érdeklődni a cipész műhelyben. 1494

Egy hónapra irodai, raktárnoki, utazói, könyvelői állást vállalok, román, német, magyar perfekt nyelvtudással. Cím a kiadóban. 1846

Lakás

Református bérházban 3 szobás lakás azonnal kiadó. III., Str. Timotei Cipariu 1. 1488

Modern egyszobás, konyhás szuterénlakás a Dóm-templom közelében, azonnalra kiadó. I. Str. Aurel Popovici 10 (a Bulev. Tache Ionescu kereszttüccája.) 1369

Elegáns butorozott különbejáratu szoba falimosdóval kiadó. III. Str. Domnita Balassa 32. 1429

Szép lakást adnék a városhoz 5 percre, feltétlen megbízható, rendszeresített egyedülálló, esetleg csak férjes nyugdíjas asszonynak 62 évig. Kérem ezért némi segítséget nyújtana a ház körül. Csakis jóindulatú személy jöhet szímitásba. Teljes címet kérek a kiadóban. 1490

Állás-vétel

Játék babakocsi megvételre kerestetik. Címeket kérem a kiadóba leadni. 1546

Ebédlőasztal jutányosan eladó. IV., Str. Bratianu 7. II. em. 23. 1346

gyermekkosci jókarban lévő megvételre kerestetik. Címeket a kiadóba kérem „Jókarban levő” jellegére. 1345

Hálószoba, kombinált szoba, előszobafal megvételre kerestetik. Címeket „Késpéz” jellegére a kiadóba kérek. 1870

Használt, de jó állapotban lévő cserépkályhát, újabb típusú szobakályhát, takaréktűzhelyet és vaszon redőnyt megvételre keresek. IV., Sr. Muresianu 10. 1446

Szmoiking eladó középtermetű Solderer 3 ajtó 5. Megtekinthető 4 óráig.

Elsőrendű világmárkás Steinway góra angol szerkezetű, keresztlap fekete, eladó. I., Str. Turin 6.

Eladó modern díszlábú használt potban gyönyörű kivitelben. Cím a kiadóban.

Különféle

Nőtlen úriembert keresek birtokvezetésére, más vállalkozáshoz pénzzel hozzájárulok, miután munkaszerető független nő vagyok. Felvilágosítást ad: Bizony. infoc. irod. Timisoara. IV., Vaca 11 szám.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban